

Latvijas bibliotēku notikumu apskats

(2011.gada septembris–
decembris)

Ķekavā grāmatas ne tikai lasīs, bet arī klausīsies

1.septembrī, Zinību dienā, Ķekavas pagasta bibliotēkā notika CD un DVD kolekcijas atklāšanas pasākums "Mūzika Ķekavas bibliotēkā!". Pateicoties pašvaldības līdzfinansētā projekta "Mūzikas, klausāmgrāmatu un informatīvi digitālo ierakstu krājuma izveidošana Ķekavas bibliotēkā" veiksmīgai īstenošanai, turpmāk bibliotēkas apmeklētājiem būs iespēja ne tikai lasīt grāmatas un preses izdevumus, bet arī klausīties mūziku un klausāmgrāmatas. Kolekcijas vienības būs iespējams saņemt arī lietošanā uz mājām. Papildus diskos bibliotēka ieguvusi CD/DVD atskaņotāju, kā arī stereo austiņas, lai diskus varētu klausīties arī bibliotēkā.

Kolekciju veido plašs un vispusīgs mūzikas klāsts — dažādi mūzikas stili dažādām gaumēm (roks, pops, klasiskā, pasaules un citu stilu mūzika), klausāmgrāmatas un informatīvi izglītojoši CD. Kopumā iegādāta 261 vienība. Ar laiku kolekciju plānots paplašināt saskaņā ar klausītāju interesēm.

Ideja par audiovizuālās krātuves izveidi radusies, domājot gan par jaunu bibliotēkas apmeklētāju piesaistīšanu, gan arī tiem, kas ir kūtri grāmatu lasītāji. "Ar šo vēlamies dažādot Ķekavas bibliotēkas piedāvātos pakalpojumus, kā arī radīt mūsdienīgu, interesantu vidi, kur pēc iespējas dažādi un saturīgi pavadīt brīvo laiku — kā bērniem, tā arī pieaugušajiem," stāsta projekta idejas autore, Ķekavas pagasta bibliotēkas bibliotēku infor-

mācijas speciāliste **Sanda Zālamane**. Viņa uzsver, ka klausāmgrāmatu kolekcija būs ieguvums arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, kuriem grūti lasīt, kā arī maziem bērniem.

(Informāciju sagatavoja Ķekavas novada kultūras aģentūras Sabiedrisko attiecību speciāliste Arta Platace)

Salaspils novada bibliotēkai — jauna mājvieta

2.septembrī svinīgi atklāta Salaspils jaunā bibliotēka. Plašāk lasiet: **Dreimane, Jana**. Salaspils novada bibliotēkas jaunā mājvieta Enerģētiķu ielā (plašāk lasiet 94. –96.lpp.).

Pasākuma fotogalerija apskatāma Salaspils novada bibliotēkas tīmekļa vietnē: <http://www.biblioteka.salaspils.lv/ieskats-salaspils-novada-bibliotekas-atklanas-pasakuma-2septembri>

Pasaku portālā *Pasakas.net* pieejamas 100 titrētas animācijas filmas

Pasaku portāls *Pasakas.net* pabeidzis 100 studijas "Dauka" animācijas filmu titrēšanu latviešu valodā, un tagad šīs animācijas filmas ir pieejamas arī bērniem ar dzirdes traucējumiem un dažādām uztveres īpatnībām, kā arī tiem, kuri apgūst latviešu valodu.

Pasaku portālā ar titriem skatāmas tādas animācijas filmas kā "Ness un Nesija", "Kā es braucu Ziemeļmeitas lūkoties", "Laimes lācis", animācijas filmu cikls "Fantadroms", "Zaķišu pirtiņa", "Sprīdītis", "Laimes lācis", "Dilli Dallī", "Suns Funs un vējš" un daudzas citas.

(LETA, 20.09.2011.)

Atklāta RTU Zinātniskās bibliotēkas Grāmatu krātuve

5.septembrī Rīgas Tehniskās universitātes Zinātniskajā bibliotēkā (RTU ZB) svinīgi tika atklāta grāmatu krātuve ar mobilajiem plauktiem. Grāmatu krātuvi atklāja RTU rektors akadēmiķis **Leonīds Ribickis** un RTU ZB direktore **Aija Janbicka**, simboliski pārgriežot lenti.

Pagrabstāvs, kur tika atklāti jaunie mobilie plaukti, izveidots 1989.gadā ar mērķi pasargāt RTU studentus kara gadījumā. Pagrabstāvs gan netika pabeigts. 1999. gadā uz šīm telpām tika pārcelta RTU ZB ar vecajiem metāla plauktiem. Tagad šos plauktus ir nomainījuši jauni mobilie plaukti, līdz ar to sākotnējo piecu kilometru grāmatu, žurnālu, standartu u. c. dokumentu vietā ietilpība palielinājusies līdz 8,5 km. Šobrīd gan 3,5 km plauktu pagaidām ir tukši — tajos tiks ievietoti mazāk pieprasīti krājumi no bibliotēkas filiālēm, kuras pēc pāris gadiem tiks koncentrētas jaunajā bibliotēkas korpusā, kas taps Ķīpsalas vienotā teritoriālā kompleksa ERAF projektā.

(Informāciju sagatavoja RTU direktores vietniece Sarmīte Krauze)

Latvijas 2. Nacionālais lasīšanas kongress bērniem

10.septembrī Latvijas Nacionālajā teātrī notika Latvijas Nacionālais lasīšanas kongress bērniem. To jau otro gadu organizēja apgāds "Zvaigzne ABC". Pērn lasīšanas kongresa uzmanības centrā bija skolēnu lasītprasme, kas Latvijā saskaņā ar Starptautiskā lasītprasmes novērtēšanas pētījuma (*Progress in International Reading Literacy Study*) rezultātiem īpaši pasliktinās vecuma posmā no 5. līdz 9.klasei. Šogad kongresa rūpju centrā bija bērnu zemā motivācija lasīt, kas cieši saistīta ar nepietiekamo bērnu un jauniešu grāmatu piedāvājumu Latvijas bibliotēkās. Uz nopietnu diskusiju par problēmām, kas saistītas ar bērnu motivāciju lasīt un bērnu literatūras pieejamību, Zvaigzne ABC aicināja Izglītības un zinātnes un Kultūras ministriju, Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centra, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas (LNK), Latvijas Grāmatnieku ģildes, Rīgas domes Kultūras pārvaldes, Latvijas Skolu bibliotekāru asociācijas, Lauku bibliotēku atbalsta biedrības un Latvijas bibliotēku pārstāvjus, bērnu literatūras izdevējus un autorus, latviešu bērnu literatūras ekspertus, literatūras zinātniekus, kā arī žurnālistus un interesentus.

Fakti joprojām ir biedējoši — kā liecina pētījumi, 2009.gadā piektā daļa skolēnu piecpadsmit gadu vecumā nav spējuši pietiekami labi lasīt. Konstatēts, ka lasītprasmi īpaši ietekmē dzimums (zēnu lasītprasme bieži ir zemāka, īpaši — lauku reģionos) un ģimenes apstākļi (no sliktas lasītprasmes biežāk cieš bērni no sociāli nelabvēlīgām ģimenēm). Ar motivāciju lasīt ir vēl ļaunāk — tikai 20–30 procentiem piecpadsmitgadīgo Latvijas skolēnu brīvajā laikā ir interese par lasīšanu.

Pētījumos uzsvērts, ka bērniem jāprot lasīt atbilstoši vecumposma vajadzībām. Tādēļ tieši skolu bibliotēkām ir jāklūst par vietu, kas ieinteresē bērnu lasīšanā, tātad jāpanāk, lai skolu bibliotēku krājumi tiktu regulāri papildināti ar jaunām grāmatām un tajās atkal atgrieztos daļlīteratūra. Vēl vairāk — skolu bibliotēkām jāklūst atraktīvām un modernām, lai tās būtu spējīgas konkurēt ar daudzajiem izklaides vilinājumiem.

Tieši tāpēc absurds ir publiskajā telpā ar lielu pārliecību izskanējušais kādas jaundibinātas politiskās partijas pārstāvja apgalvojums, ka "Harijs Poters nevar maksāt tikpat, cik īsti vērtīga bērnu grāmata". "Mums nav jācinās ar Hariju Poteru, mums Harijs Poters ir jāatbalsta," uzskata apgāda "Zvaigzne ABC" valdes priekšsēdētāja **Vija Kilbloka**. "Harijs Poters bērnu lasīšanas labā ir izdarījis nesaldzināmi vairāk nekā Latvijas politiķi." Izdevēja uzsver, ka grāmatas par Hariju Poteru — septiņi bieži sējumi bez ilustrācijām — bērniem iemācījušas gan lasītprasmi, gan atklājušas interesi un vajadzību lasīt, jo īpaši vienai no lasītprasmes riska grupām — zēniem. V.Kilbloka atgādina: Bērnu tiesību konvencijas 17. panta c) punkts paredz, ka Eiropas Savienības dalībvalstīm ir jāatbalsta bērnu grāmatu izdošana un izplatīšana. Ar šo pantu klajā pretrunā ir priekšvēlēšanu gaisotnē atkal izskanējušie aicinājumi atcelt grāmatām piemēroto pazemināto PVN likmi.

Lai rosinātu autorus un veicinātu jaunu bērniem adresētu, kvalitatīvu literāro darbu tapšanu, apgāds "Zvaigzne ABC" jau vairākus gadus organizē konkursu "Zvaigznes grāmata. Latviešu oriģinālliteratūra bērniem un jauniešiem", kura mērķis ir izdot aktuālas, saprotamas, mākslinieciski augstvērtīgas, jēgpilnas, interesantas un vizuāli pievilcīgas grāmatas bērniem un jauniešiem.

Ieskats pasākumā video koplietošanas vietnē YouTube apgāda "Zvaigzne ABC" kanālā *ZvaigzneABC*: <http://www.youtube.com/watch?v=VKk8UsJxw68> un portālā "Draugiem.lv" "Zvaigzne ABC" lapā: <http://dra.lv/gFkzCx>, <http://dra.lv/gFYtyS>.

(Informāciju sagatavoja apgāda "Zvaigzne ABC" Reklāmas un mārketinga daļa)

Lādē savā gaismas saliņa

24.septembrī Limbažu pagasta sabiedriskajā centrā *Lādes Vītoli*, ko atklāja jūnija sākumā, apmeklētājiem svinīgi durvis vēra Lādes bibliotēka. Ikvienam, priecīgi satraukta, gaišajās telpās sagaidīja tās vadītāja **Valentīna Ābele**.

Sveikt Lādes bibliotēkas vadītāju ar jaunajiem pienākumiem un tikšanu pie savas *gaismas saliņas* bija ieradusies gan Limbažu pagasta pārvaldes, gan Limbažu novada domes vadība, gan arī kolēģi no Limbažu Galvenās un Bērnu bibliotēkas (LGB), Lādezera bibliotēkas vadītāja Gunta Oročko un pamatskolas direktore Taiga Plitniece, un tuvākā *kaimiņiene* — *Lādes Vītolu* vadītāja Sandra Avotiņa. Ne viens vien Lādes bibliotēkai uzdevināja kādu grāmatu, jo tās ir ļoti vajadzīgas — sevišķi pēdējā desmitgadē izdotās, tostarp bērnu. Tāpat iespēju robežās jādodomā, lai iedzīvotājiem būtu pieejami viņus interesējoši preses izdevumi.

"Prieks par to, kas te ir, tapis diezgan sūrā, ērkšķainā ceļā. Cerīgi domājot uz priekšu, gribētos, ka bibliotēka būtu atvērta katru dienu. Lai nepietrūkst iedvesmas un radošu ideju," uzsvēra LGB Klientu apkalpošanas centra vadītāja un metodiķe **Bronislava Sauka**.

Jaunatvērtajā bibliotēkā ir četri klientiem paredzēti datori ar internetslēgumu. Mēbeles, kas gan ir lietotas, palīdzējis sarūpēt Limbažu pagasta pārvaldnieks D.Jurka, vienu plauktu, no kura meistarīgi izveidoti divi, atvēlējusi LGB. V.Ābele turpina pārskatīt grāmatu krājumu un ievadīt vienības elektroniskajā katalogā. Tapšanas stadijā ir bērnu stūrīša iekārtošana. To ieceļrēts padarīt omulīgāku, dekupāžas tehnikā izdaiļojot mēbeles, pašrocīgi darinot rotaļlietas. "Lai arī daudz kā mums vēl trūkst, verot durvis apmeklētājiem, sajūta ir fantastiska" neslēpa bibliotēkas vadītāja. Pašreiz viņa strādā uz pusslodzi, taču labprāt darītu to ilgāk. Sarežģījumus darba grafikā rada vakara pēdējā maršruta autobusa slēgšana, ar kuru varēja nokļūt Limbažos. Kamēr vēl laikpistākļi ļauj, V.Ābele 7 km attālo ceļu mēro velosipēda mugurā.

Lādes bibliotēkas atklāšanā svinīgu gaisotni palīdzēja radīt arī Lādezera pamatskolas audzēkņi, kuri uzstājās ar pāris skaņdarbiem, spēlējot akordeonu, vi-

joli un flautu, kā arī lomās runāja Imanta Ziedoņa *Dzintaraino pasaku*. Pēc tam visi varēja cienāties ar svētku torti un pīrāgiem.

Foto no bibliotēkas atklāšanas LGB tīmekļa vietnē: http://www.limbazubiblioteka.lv/lv/ms/novadu_bibliotekas/informacija_bibliotekariem/nu_ari_lade_sava_gaismas_salina

(*Birzkope, Ilva. Nu arī Lādē sava gaismas saliņa Auseklis, Nr.111, 2011, 24.sept., 3.lpp.*)

Akcija "Pasaule t@vā bibliotēkā" — UNESCO Pasaules mantojuma izzināšana

26.septembrī UNESCO Latvijas Nacionālā komisija (LNK), atzīmējot Eiropas Valodas dienu, Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Bērnu literatūras centrā atklāja akciju "Pasaule t@vā bibliotēkā". Akcija tika organizēta sadarbībā ar LNB, Latviešu valodas aģentūru (LVA) un Latvijas Bibliotekāru biedrību (LBB).

Akcija aizsākta 2010.gadā un notiek pasaules kampaņas "@your library" ietvaros. Akcijas "Pasaule t@vā bibliotēkā" mērķis — apzināt pasaules kultūras un dabas mantojumu, sekmēt unikālu vērtību Latvijā un pasaulē izzināšanu un saglabāšanu. Akcijas mērķis ir arī izcelt bibliotēku nozīmi: tās sniedz plašas iespējas zināšanu apguvei, kultūru daudzveidības un kopības izzināšanai.

UNESCO Ģenerālajā konferencē 1972.gadā, uzsverot, ka kultūras un dabas mantojums arvien vairāk tiek pakļauts izzušanai un ka jebkuras kultūras vērtības un dabas objekta bojāšana vai izzušana ir zaudējums visām pasaules tautām, tika pieņemta UNESCO Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību. Konvencija paredz, ka katra dalībvalsts veicina arī savā teritorijā esošo vērtību apzināšanu, izpēti, popularizēšanu un saglabāšanu, t.sk. mudinot ieraudzīt vietējās vērtības kopsakarībā ar citām pasaules nozīmes vērtībām. UNESCO Pasaules kultūras un dabas mantojuma konvencija šobrīd ir viens no pasaulē visnozīmīgākajiem instrumentiem mantojuma sargāšanā, uz tās pamata tiek veidots arī pasaulē ievērojamākais kultūras un dabas vērtību saraksts. Kopumā UNESCO Pasaules kultūras un dabas mantojuma sarakstā (tas ir pieejams tīmekļa vietnē <http://whc.unesco.org/en/list>) šobrīd ir iekļauti 936 objekti no 153 valstīm. (UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā ir iekļautas arī divas vietas Latvijā — Rīgas vēsturiskais centrs un Strūves meridiāna loka divi punkti Jēkabpilī un Sestukalnā.) 2012.gadā 1972.gadā pieņemtajai konvencijai tiks atzīmēta 40.gadadiena.

Akcijas ietvaros bibliotēkas rīkoja diskusijas, spēles, viktorīnas un citus pasākumus, kas paplašina gan bērnu un jauniešu, gan arī pieaugušo izpratni par pasaules un Latvijas kultūras un dabas mantojumu. Pasākumu dalībnieki tika rosināti salīdzināt Latvijas dabas un kultūras mantojuma vietas ar pasaules vietām, kā arī apkopot tās un atzīmēt akcijas "Pasaule t@vā bibliotēkā" kartē. Kartē tika iekļauti akcijas dalībnieku izvēlēti

pasaules dabas un kultūras mantojuma objekti, saistot tos ar kādu nacionāla vai lokāla līmeņa mantojuma objektu. Akcijas noslēgumā karte tika tipogrāfiski iespiesta un prezentēta kā vizītkarte bibliotēku darbības atspoguļojumam, popularizējot UNESCO Pasaules kultūras un dabas mantojuma sarakstu un izceļot Latvijas vērtības un mantojuma vietas, tādējādi rosinot Latvijas iedzīvotājus iesaistīties ar mantojuma aizsardzību saistītos procesos un norisēs.

"Mēs ļoti ceram, ka šī iniciatīva sekmēs un stiprinās saikni un mijiedarbību starp kultūru un izglītību bibliotēkās, kā arī veicinās mūsdienu tehnoloģiju izmantošanu un spēju uz sevi paskatīties pasaules acīm, un lepoties ar Latvijas vērtībām. Vērtības un brīnumi dabas un kultūras mantojuma jomā nav jāmeklē tālās zemēs vien, tās ir jāprot novērtēt vispirms pašiem savā dzimtajā pusē, un tieši šo apziņu un pārliecību mēs ceram izplatīt un iemācīt caur plašo bibliotēku tīklu, kas iesaistījies akcijā," sacīja UNESCO LNK Izglītības sektora vadītāja **Baiba Moļņika**.

Akcija norisinājās līdz 2012.gada 21.maijam, kad visā pasaulē tiek atzīmēta Starptautiskā kultūras daudzveidības diena dialogam un attīstībai. Ja 2010.gadā akcijā piedalījās 30 Latvijas bibliotēkas, tad 2011.gadā to ir jau 85.

Plašāk par akciju un dalībbibliotēku tēmām lasāms tīmekļa vietnes "Stāstu bibliotēkas" (<http://www.stastubibliotekas.com/>) īpaši izveidotajā sadaļā "Pasaule t@vā bibliotēkā": <http://www.stastubibliotekas.com/pasaule%20t%40v%20bibliot%20c%4%81%20bibliot%20c%4%93k%20c%4%81/>.

(Informāciju sagatavoja UNESCO LNK konsultante
Liene Krīvena)

Uzņēmums "Re&Re" palīdz Alojās bibliotēkai

30.septembrī svinīgi atklāta uzbrauktuve pie Alojās bibliotēkas. Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrības (LNB AB) uzrunāti, to bez maksas izveidoja uzņēmums "RE&RE", lai turpmāk bibliotēku ērti varētu apmeklēt gan cilvēki ratiņkrēslos, gan veci cilvēki, gan jaunās māmiņas ar ratiņiem.

LNB AB direktore **Olīta Pričina-Voitika**: "Biedrība saņēma lūgumu no Alojās bibliotēkas — kāpņu dēļ tajā bija grūtības iekļūt 5.klases skolniecei Martai, kura ir viena no cītīgākajām bibliotēkas apmeklētājām. Priecājamies, ka sastapām atsaucīgu uzņēmumu — RE&RE, kas piekrita uzbrauktuvi izveidot bez maksas. Tagad šo uzbraukti izmanto ne tikai Marta, bet arī citi bibliotēkas apmeklētāji."

"RE&RE" ģenerāldirektors **Didzis Putniņš**: "RE&RE" ir vieni no Gaismaspils būvniekiem. Bet mēs ticam, ka arī novadu bibliotēkas ir pelnījušas ne mazāku uzmanību. Kad mūs uzrunāja par iespēju palīdzēt Martai patstāvīgi iekļūt bibliotēkā, mums nebija šaubu. Bērni, kas šodien tiecas pēc zinībām, grāmatām — tā ir mūsu rītdienas zvaigzne. Arī Marta. Un šīs zvaigznes ir jāatbalsta. Novēlam, lai Alojās novada bērni, kas apmeklē bibliotēku, arī Marta, lasot grāmatas, piedzīvo arvien jaunus un aizrau-

jošus ceļojumus laikā un telpā, kā arī apgūst un uzzina daudz jauna. Lai Alojās novada bērni vienmēr savu laiku prastu pavadīt interesanti un saturīgi!"

Alojās bibliotēka no uzņēmuma "RE&RE" saņēma vēl kādu dāvanu — Bērnu un jauniešu žūrijas grāmatas. Alojās bibliotēka bija viena no tām, kurā Bērnu un jauniešu žūrija līdzekļu trūkuma dēļ nevarēja notikt. Patiecoties uzņēmumam RE&RE, žūrijas darbs turpināsies.

Foto no svinīgās atklāšanas Limbažu Galvenās bibliotēkas tīmekļa vietnē: http://www.limbazubiblioteka.lv/lv/galerija/pie_alojas_bibliotekas_uzbrauktuve/1/
(Informāciju sagatavoja LNB AB pārstāve Sanita Kitajeva)

Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas lasītāji saņem jaunas lasītāja kartes

Jelgavas Zinātniskā bibliotēka (JZB) ir sākusi jauna veida karšu ieviešanu, kas ļaus modernizēt bibliotēkas darbu, vienlaikus padarot ērtāku lietotāju ikdienu.

Turpmāk katrai pilsētas bibliotēkai nebūs nepieciešama sava lasītāja karte, jo jaunais lietotāja dokuments — pavisam jauna laminēta karte ar lasītāja fotogrāfiju un svītkodā iestrādātu kartes numuru — būs derīgs visās četrās Jelgavas pilsētas bibliotēkās: Zinātniskajā, Miežītes, bibliotēkā "Pārlielupe" un bērnu bibliotēkā "Zinītis". Par lasītāja kartes mākslinieciskā noformējuma izstrādi bibliotēka ir pateicīga māksliniekam Raitim Junkeram.

Uz kartes ir redzama tikai pati nepieciešamākā informācija, lai bibliotekāri varētu lasītāju atpazīt — vārds, uzvārds un fotoattēls —, kā arī svītkodā iestrādāts lasītāja kartes numurs, kas ļaus informāciju par bibliotēkas pakalpojumu izmantošanu apstrādāt elektroniski.

Jaunās kartes lasītājam izsniegs bez maksas.

(Informāciju sagatavoja JZB bibliotekāre Ligita Lapiņa)

"Bērnu literatūras maģija 2011" Dikļos

7.oktobrī Kocēnu novada Dikļos jau piekto gadu norisinājās jauno literatūras talantu konkursa "Bērnu literatūras maģija 2011 "Sēsi vārdu, pļausi..." noslēguma pasākums.

Bērnu literatūras svētki un Latvijas Jauno literatūras talantu konkurss tiek rīkoti kopš 2007.gada ar mērķi veicināt bērnu literatūras nozares ilgtspējīgu attīstību un skolēnu intereses piesaisti literārajai daiļradei, popularizējot latviešu bērnu literatūru, rosinot skolēnus paust savas domas par valsti, pilsētās, pagastos notiekošajiem procesiem.

"Bērnu literatūras Maģija 2011 "Sēsi vārdu, pļausi..." veidots kā papildinājums Francijas kultūras centra Rīgā Frankofonijas dienu ietvaros izsludinātajam tulkotāju konkursam par franču autora Tomija Ungerera (*Tomī Ungerer*) pasakas "Trīs laupītāji" (*Les Trois Brigands*) oriģināltulkotumu latviešu valodā.

Konkursā 42 bērni un jaunieši iesnieguši 92 darbus gan prozas, gan dzejas formā, lai pretendētu uz godalgām trīs nominācijās: "Sant - uka sirds", "Čirzakas smaids" un "Čengura ķepa". Pārstāvētas izglītības iestādes no

Kocēnu, Gulbenes, Burtnieku, Saulkrastu, Smiltenes, Vecpiebalgas novadiem, Cēsīm, Limbažiem u.c.

Svētku atklāšanas pasākumā Dikļu kultūras namā jauno literatūras talantu konkursa dalībniekus sveica Kocēnu novada domes, Vidzemes plānošanas reģiona un Francijas Institūta Latvijā pārstāvji.

Jura Neikena Dikļu pamatskolā noritēja radošās darbnīcas. Bērnu un jauniešu lugu autors, Dramaturģu ģildes biedrs **Andris Niedzvedzis** pasākuma dalībniekiem stāstīja par lugu rakstīšanas procesu. Aktiera, režisora un teātra apvienības "Umka" dalībnieka **Armanda Berģa** vadībā skolēni apguva runas un kustību kultūru, kā arī iestudēja pasakas "Trīs laupītāji" fragmentu. Savukārt jauno literatūras talantu konkursa dalībniekiem bija iespēja piedalīties rakstnieka **Vika** vadītā meistar-klasē. Pieaugušie šajā laikā varēja piedalīties izglītojošā diskusijā par latviešu gadskārtu ieražām, kuru vadīja

folkloras draugu kopas "Skandinieki" vadītāji **Vidvuds un Iveta Medeņi**. Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centrs bija atvedis latviski izdoto franču bērnu grāmatu izstādi.

Pēc tam Dikļu kultūras namā notika T.Ungerera pasaku grāmatas "Trīs laupītāji" atvēršana un radošajā darbnīcā iestudētā pasakas fragmenta demonstrēšana. Kā allaž, pasākuma noslēgumā notika jauno literatūras talantu konkursa laureātu apbalvošana.

Pasākumu organizēja Dikļu pagasta pārvaldes darba grupa: Dikļu bibliotēkas vadītāja **Brigita Jaunīte**, Dikļu kultūras nama vadītāja **Inna Krēslīņa** un Kocēnu novada domes attīstības nodaļas vadītāja **Evija Nagle**. Pasākumu atbalsta Kocēnu novada dome, Vidzemes plānošanas reģions un Valsts kultūrkapitāla fonds. Foto Kocēnu novada tīmekļa vietnē: <http://kocenuovads.lv/lv/page/403/1018>; <http://kocenuovads.lv/lv/page/403/1012>

(Informāciju sagatavoja Kocēnu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Elīna Upīte)

Bibliotēkās būs konsultanti cilvēku tirdzniecības jautājumos

Biedrība "Patvērums "Drošā māja"", kas no 2007. gada ir ieguvusi tiesības sniegt valsts apmaksātos sociālās rehabilitācijas pakalpojumus cilvēku tirdzniecības upuriem, no 2011.gada septembra līdz decembrim organizēja informatīvu kampaņu "Atver acis". Tās mērķis

— vairot izpratni par cilvēku tirdzniecības problēmu, apmācot bibliotekārus kā potenciālos iedzīvotāju konsultantus šajos jautājumos.

Biedrības “Patvērums “Drošā māja”” vadītāja **Sandra Zalcmāne**: *“Sabiedrības informēšanas kampaņas, ko esam iepriekš organizējuši, bija mērķētas galvenokārt uz cilvēkiem, kuriem ir regulāra piekļuve interneta vietnēm un citiem publiskajiem medijiem. Tomēr prakse rāda, ka finansiālu grūtību dēļ, īpaši laukos, aizvien mazāk cilvēkiem ir interneta pieslēgums mājās. Tāpēc arvien populārākas kļūst bibliotēkas, kurās ir iespēja piekļūt internetam un citiem ziņu avotiem. Bibliotēkas ir kļuvušas par vietējiem sociālajiem, kultūras un izglītības centriem, kuros tiek sniegtas arī dažādas konsultācijas. Kopumā Latvijā ir 832 bibliotēkas, līdz ar to tās ir milzīgs resurss, ko var piesaistīt cilvēku tirdzniecības gadījumu novēršanai.*

Diemžēl jāsaprot, ka Latvijā ir tendence pastāvīgi palielināties cilvēku tirdzniecības upuru skaitam. 2008.gadā biedrības speciālisti palīdzību sniedza 14 cietušajiem, 2009.gadā — 28, 2010.gadā — 58. Līdz šī gada 1.novembrim “Patvērums “Drošā māja”” ir sniegusi valsts apmaksātus rehabilitācijas pakalpojumus 14 cilvēku tirdzniecības upuriem, savukārt pēc palīdzības un konsultācijām ir vērsušās jau 64 personas.”

Dažādos Latvijas reģionos bibliotekāri tika apmācīti par cilvēku tirdzniecības riskiem, formām, pieejamo palīdzību cilvēku tirdzniecības upuriem, identifikācijas procesu, kā arī saņēma informāciju, kur vērsties pēc palīdzības.

“Atver acis” ietvaros Rīgā **11.oktobrī** noritēja konference “Preventīvie pasākumi cilvēku tirdzniecības mazināšanā”. Tajā savas zināšanas papildināja 52 bibliotēku vadītāji. Noritējusi konference bija pirmā tikšanās ar bibliotēku vadītājiem, un ieinteresētība bija ļoti liela. Klausītāji apliecināja, ka cilvēki nāk un konsultējas bibliotēkās par riskiem, dodoties strādāt uz ārzemēm, tāpēc jauniegūtā informācija praktiski palīdzēs tiem sniegt atbildes uz apmeklētāju jautājumiem par cilvēku tirdzniecības riskiem.

Biedrība “Patvērums “Drošā māja”” ir dibināta 2007.gadā ar mērķi attīstīt atbalsta pakalpojumus cilvēku tirdzniecībā cietušām personām, nodrošinot tiesības saņemt atbilstošu palīdzību un aizstāvību; veicinot cilvēku tirdzniecībā cietušo personu rehabilitāciju un reintegrāciju sabiedrībā; nodrošinot atbalsta pakalpojumus legālajiem imigrantiem, veidojot interaktīvas apmācības formas un attīstot sadarbību ar valsts un pašvaldību institūcijām, sabiedriskajām un kristīgajām organizācijām Latvijā un pasaulē.

Vairāk informācijas www.patverums-dm.lv.

(Informāciju sagatavoja biedrības “Patvērums “Drošā māja”” konsultante un praktiķe sabiedrisko attiecību jautājumos Rasa Saliņa)

Konference “Bibliotēka. Sarunas par vērtībām”

13.–14.oktobrī valsts aģentūras “Kultūras informācijas sistēmas” projekta “Trešais tēva dēls” (3td) īs-

tenotāji aicināja Latvijas publisko bibliotēku vadītājus un citus bibliotēku nozares interesentus pulcēties konferencē “Bibliotēka. Sarunas par vērtībām”, lai apmainītos ar informāciju un viedokļiem par Latvijas publisko bibliotēku attīstības tendencēm.

Tiem, kuri nevarēja apmeklēt konferenci klātienē, tika piedāvāta iespēja pievienoties tai tiešsaistē. Šo iespēju nodrošināja kompānija *Microsoft Latvia*, izmantojot *Microsoft* jaunās paaudzes komunikāciju risinājumu *Lync*, kas sniedz iespēju ne tikai vērot konferences norisi, bet arī iesaistīties diskusijās, iesūtot jautājumus konferences organizētājiem.

3td 2011.gadā turpināja jau 2007.gadā sāktu sadarbību ar SKDS, veicot pētījumu par informācijas un komunikāciju tehnoloģiju pieejamību un izmantošanu, un bibliotēku funkcionālo lomu Latvijas sabiedrībā. Savukārt sadarbībā ar *Ernst&Young Baltic* veikts pētījums par bibliotēku ekonomiskajām vērtībām.

13.oktobrī viesnīcas *Days Hotel* telpās Rīgā notika preses konference, kurā 3td partneri —Tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centrs SKDS un kompānija *Ernst & Young Baltic* — informēja par 2011.gada pavasara/rudens periodā iegūtajiem Latvijas iedzīvotāju pētījumu datiem, kas sniedz atbildes uz jautājumu: “Kam ir izdevīgas bibliotēkas?”

2011.gadā iegūtie dati salīdzinājumā ar iepriekš (2007. un 2009.gadā) veiktajiem līdzīga satura pētījumiem ļauj analizēt Latvijas iedzīvotāju vajadzību un iespēju attīstības tendences publiskajās bibliotēkās pieejamo pakalpojumu kontekstā, piemēram, noskaidrot, kādai iedzīvotāju daļai bibliotēka ir vienīgā iespēja apgūt datora lietošanas prasmes un izmantot internetu; cik daudz cilvēku uzskata bibliotēku par vienīgo bezmaksas kultūras un informācijas centru savā apkaimē; vai bibliotēkas ir vienlīdz nozīmīgas lauku un pilsētu iedzīvotājiem; vai Latvijas iedzīvotāji var atļauties paši maksāt par pakalpojumiem, kurus šobrīd saņem bibliotēkās bez maksas u.c.

Pētījuma rezultāti rāda, ka pēdējo gadu laikā Latvijā turpina pieaugt to iedzīvotāju skaits, kuri izmanto bezmaksas publiskās pieejas internetu publiskajās bibliotēkās.

Ja 2007.gadā bezmaksas publiskās pieejas interneta lietotāju skaits no kopējā Latvijas iedzīvotāju skaita bija 12%, tad 2011.gadā tie jau ir 30%. Savukārt, ja 2007.gadā no visa interneta lietotāju skaita bezmaksas publiskās pieejas internetu lietoja tikai 20%, tad 2011.gadā to lieto jau 40%. Ievērojot to, pieaug bibliotēkas loma digitālās plaisas mazināšanā un e-iekļaušanā.

Lielākais iedzīvotāju skaita pieaugums, kas bibliotēkās izmanto internetu, vērojams divās vecuma grupās: bērniem 1.–4.klašu grupā un iedzīvotājiem no 45 līdz 54 gadiem.

Pētījumā secināts, ka katram piektajam bibliotēkas bezmaksas publiskās pieejas interneta lietotājam publiskā bibliotēka ir vienīgā vieta, kur iespējams piekļūt internetam.

Lielākā daļa jeb 90% no aktīvajiem publiskās pieejas datoru lietotājiem atzinīgi novērtē bibliotekāru

palīdzību interneta izmantošanas laikā. Vecāka gadīguma un lauku iedzīvotāji uzskata, ka bibliotēka ir vienīgais bezmaksas kultūras un informācijas centrs.

Pie ieguvumiem, izmantojot bibliotēkas interneta bezmaksas pakalpojumus, respondenti min to, ka izdevies ietaupīt vai arī nopelnīt naudu, katram piektajam bibliotēkas datoru lietotājam tā izmantošana palīdzējusi izdevīgi iepirkties, bet 37% bibliotēkas interneta izmantošana palīdzējusi atrast ar veselību saistītu informāciju. Veselības jautājumi bijis arī temats, par ko iedzīvotāji pēdējā gada laikā ir visvairāk meklējuši informāciju.

Foto Latvijas bibliotēku portālā: <http://www.biblioteka.lv/libraries/tresais-teva-dels/Galleries/BrowseGalleries.aspx?page=2>.

Pētījumu dati būs pieejami 2012.gada sākumā.

(Informāciju sagatavoja projekta 3td komunikācijas vadītāja Sandra Vīgante; Aila Ādamsons, LETA, 13.10.2011)

Starptautiskā Baltā spieķa diena bibliotēkās

Neredzīgi cilvēki spieķi izmantojuši kopš seniem laikiem, galvenokārt kā palīglīdzekli šķēršļu konstatēšanai un pārvarēšanai. 1931.gadā kādā Francijas avīzē bija ievietota publikācija ar ierosinājumu, lai neredzīgie lietotu tikai baltas krāsas spieķi un lai tas būtu kā brīdinājuma zīme transporta līdzekļu vadītājiem. Ierosinājums guva atbalstu. Drīz vien Francijā ieviesto jauninājumu pārņēma arī citas valstis, un tas kļuva par starptautisku standartu.

Tagad tā ir vienīgā un vispāratzītā neredzīgo un vājredzīgo cilvēku atpazīšanas zīme, bet 15.oktobris kopš 1980.gada kļuvis par Starptautisko Baltā spieķa dienu. Katru gadu to atzīmē visā pasaulē, kopš 1991.gada — arī Latvijā. Tā ir diena, kad plašāka sabiedrība tiek informēta par redzes invalīdiem, viņu vajadzībām un problēmām.

Starptautiskajai Baltā spieķa dienai veltīti pasākumi **14.oktobrī** noritēja v/a "Latvijas Neredzīgo bibliotēka" (LNerB) Rīgā, kur notika muzikāli informatīvs pasākums "Baltā spieķa dziesma 2011", un Rēzeknē, kur tos organizēja LNerB Rēzeknes filiālbibliotēka un Neredzīgo biedrība.

Kā katru gadu, LNerB sadarbībā ar Rīgas Pašvaldības policijas Ceļu policijas pārvaldi organizēja akciju "Baltā spieķa zīme" ar mērķi informēt autovadītājus par Ceļu satiksmes noteikumu 161.punkta svarīgumu redzes invalīdu dzīvē. Šogad katram autovadītājam, kurš nepalaida gājēju, kurš rāda zīmi ar balto spieķi, tika izsniegta improvizēta soda kvīts (ar burtiem arī Braila rakstā).

Pasākuma ietvaros LNerB notika diskusija "No koka līdz grāmatai", uz kuru bija aicināti VAS "Latvijas Valsts meži", papīrfabrikas "Līgatne" un Finanšu ministrijas pārstāvji. Diskusijā tika pārrunāti jautājumi par Latvijas iespējām nodrošināt izejmateriālus papīra ražošanai, kā arī šādu ražotņu atdeve Latvijas tirgum.

Ņemot vērā Braila raksta grāmatām nepieciešamā papīra īpašo raksturu, diskusijas mērķis bija rast iespēju novērtēt tieši Latvijā ražoto papīru. Svarīgs jautājums ir finansējums, tāpēc viena no diskusijas tēmām bija finansējuma piesaistīšanas iespējas. Savukārt izstādē "Reinkarnācijas ceļš" varēja aplūkot gan gatavus, gan jēlmateriālus, kādi ir sastopami, līdz tie pārtop no koksnes līdz gatavai grāmatai. Plašāk par pasākumu: **Bite, Gunta**. Baltā spieķa dziesma 2011. *Latvijas Neredzīgo bibliotēka* [tiešsaiste] [b.g.] [skatīts 2012.g. 10.janv.]. Pieejams: http://www.neredzigobiblioteka.lv/?page_id=2623; **Bite, Gunta**. Signāls ar Balto spieķi. *Latvijas bibliotēku portāls* [tiešsaiste]. 2011.g. 26.okt. [skatīts 2012.g. 10.janv.]. Pieejams: <http://www.biblioteka.lv/News/ArticleItem.aspx?article=14729&type=0> ; **Bite, Gunta**. Koki pārtop grāmatās un ne tikai. *Latvijas bibliotēku portāls* [tiešsaiste]. 2011.g. 16.dec. [skatīts 2012.g. 10.janv.]. Pieejams: <http://www.biblioteka.lv/News/ArticleItem.aspx?article=15580&type=0> . Foto: <http://dra.lv/gfmoi8> .

Rēzeknē LNerB Rēzeknes filiālbibliotēkā bija skatāma tiflotehnikas izstāde un tika sniegta informācija par tehniskajiem palīglīdzekļiem. Interesentiem tika prezentēta specializētā datortehnika un teksta palielināmās iekārtas, notika filmu "Universālais dizains" un "Uzmanību, cilvēks ar balto spieķi!" demonstrēšana. Bibliotēkas apmeklētāji varēja apskatīt izstādi "Ievērojami neredzīgi cilvēki".

Savukārt Neredzīgo biedrībā notika projekta "Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu attīstība personām ar redzes traucējumiem" atvērtās nodarbības ēdienu gatavošanā un floristikā, kā arī dambretes spēle (ar aizsietām acīm). Turpinājumā notika pašdarbnieku koncerts, kura ievaddaļā bibliotēka sniedza informāciju par Starptautisko Baltā spieķa dienu, bet bibliotēkas lasītāji lasīja savus dzejoļus. Apmeklētājiem bija iespēja apskatīt arī redzes invalīdu darbiņus, kas tapuši floristikas, dekoratīvās mākslas un klūdziņu pišanas nodarbībās.

(Informāciju sagatavoja LNerB Rēzeknes filiālbibliotēkas vadītāja Ināra Zeltiņa; LNerB Braila raksta nodaļas vadītāja Gunta Bite)

Iznācis Aleksandram Čakam veltīts bibliogrāfiskais rādītājs

Tā kā 27.oktobrī tika atzīmēta 110.dzimšanas diena vienam no visu laiku izcilākajiem un tautā mīļākajiem latviešu dzejniekiem Aleksandram Čakam, Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Letonikas nodaļā sagatavots zinātniski nozīmīgs bibliogrāfiskais rādītājs "Aleksandrs Čaks. Bibliogrāfija", kura veidotāji ir **Māra Izvestnija** un **Agra Turlaja**. Rādītāju ievada A.Čaka pētnieka **Valda Rūnnieka** apcere. **14.oktobrī** LNB Mazajā izstāžu zālē K. Barona ielā 14 notika izdevuma atvēršanas svētki.

Zinātniskajā bibliogrāfijā apkopots viss A.Čaka daudzpusīgais devums dzejā, prozā, literatūras, mākslas, teātra un kino kritikā, publicistikā un citās. jomās, kā arī atspoguļota vairāku paaudžu nerimstošā inte-

rese par dzejnieku, kas izpaudusies zinātniskos pētījumos un apcerējumos, studiju noslēguma darbos, atmiņu publikācijās, skaņdarbos, teātra uzvedumos, daiļliteratūras un tēlotājas mākslas darbos. Rādītājā ietverti galvenokārt publicētie darbi: grāmatas, materiāli no periodiskajiem izdevumiem, teksta daļas, attēliz-

Bibliogrāfiskā rādītāja sastādītāji ar LNB Letonikas nodaļas vadītāju Māru Danebergu

devumi, fotogrāfijas, notis, skaņu ieraksti u. c., ieskaitot izdevumus Braila rakstā. Elektroniskie resursi doti ar atlasī. Izņēmuma kārtā sniegtas ziņas arī par nepublicētiem materiāliem, norādot to glabāšanas vietu. Sastādot rādītāju, izmantoti Latvijas lielāko bibliotēku, kā arī citu valstu bibliotēku krājumi un bibliogrāfiskie uzzīņu aparāti.

Bibliogrāfijas zinātniskais redaktors, rakstnieks un literatūrzinātnieks V.Rūmnieks grāmatas ievadā raksta: "Savāks ir milzīgs materiāls, faktiski tā ir Čaka bezgalīgās pasaules skaidrā un drošā karte, pēc kuras varam pētīt un izjust Čaka fenomenu. Un tie nav tikai Čaka darbi. Vienlaikus šī bibliogrāfija rāda daudzo cilvēku — rakstnieku, kritiķu, mākslinieku, tulkotāju un mūziķu attieksmi pret Čaku, pat vismodernākajās izpausmēs."

Savukārt A.Čaka memoriālā dzīvokļa-muzeja direktore **Antra Medne** uzskata, ka grāmata ir palīgs ne tikai Latvijas un ārzemju augstskolu studentiem un pasniedzējiem, tā ir nepieciešama arī muzeju speciālistiem, A.Čaka daiļrades pētniekiem un katram, kurš interesējas par A.Čaku un vēlas gūt vispusīgu un pilnvērtīgu dzejnieka dzīves un daiļrades iespaidu.

(Informāciju sagatavoja LNB Izstāžu nodaļas darbiniece Ieva Laizāne; Ligita Leviņas foto)

Prezentē Ventpils Pārventas bibliotēkas arhitektūrai veltīto "Latvijas Pasta" pastmarku

Latvijas Pasta jaunākā pastmarka sērijā "Latvijas mūsdienu arhitektūra" veltīta Ventpils Pārventas bibliotēkai — izcilas arhitektūras paraugam, kas ieguvis atzinības balvas gan Latvijā, gan starptautiskā mērogā. Pastmarka izdota pēc Latvijas Arhitektu savienības priekšlikuma, un tās prezentācija un pirmās dienas zīmogošana notika **14.oktobrī** Pārventas bibliotēkā Ventspilī.

Jaunās pastmarkas tirāža ir 70 000 eksemplāru un nominālvērtība — 1 Ls, kas atbilst A klases ierakstītas vēstules nosūtīšanai Latvijas robežās. Uz pastmarkas, kuras dizaina autors ir mākslinieks Ģirts Grīva, redzama Pārventas bibliotēkas fotogrāfija, kā arī visu sešu bibliotēkas arhitektu vārdi.

Ventpils Pārventas bibliotēka ir pēdējo gadu spilgtākais arhitektūras objekts Latvijā, kas saņēmis augstākos arhitektūras apbalvojumus gan Latvijā, gan ārzemēs. Pārventas bibliotēkas projekts atzīts par labāko 2009.gada arhitektūras darbu Latvijā, par labāko jaunbūvi Latvijā 2009.gadā un saņēmis balvu arī kā labākais sabiedriskais interjers Latvijā 2009.gadā. Pārventas bibliotēka 2009.gadā arī kolēģu vērtējumā saņēmusi ikgadējo Ventpils balvu "Baltā dūna".

Starptautiskā līmenī Pārventas bibliotēka atzīta par labāko ārvalstu projektu Krievijas ikgadējā sabiedrisko un biroja telpu arhitektūras konkursā *Best Office Awards 2011*. Kā pirmais darbs no Latvijas Pārventas bibliotēka saņēmusi būtisku pasaules mēroga atzinību, iekļūstot arī prestižā starptautiskā arhitektūras konkursa *DEDALO Minosse* izstādē un katalogā. (Vairāk par Pārventas bibliotēkas apbalvojumiem Ventpils bibliotēkas tīmekļa vietnē: http://www.biblioteka.ventspils.lv/parventas_biblioteka/zina/2649).

Pārventas bibliotēkas projektu radīja arhitektu birojs INDIA un tā arhitekti: Pēteris Bajārs, Ivars Kalvāns, Rūdolfs Jansons, Ieva Baumane, Dina Sotņikova, Ilze Ļuļe. Oriģinālā interjera autore ir Ausma Ķibilde.

(Informāciju sagatavoja VAS "Latvijas Pasts" Ārējo komunikāciju vadības daļas vadītāja Gundega Vārpa)

Baltijas bibliotekāru 9. kongress CoBal

No 16. līdz 18. oktobrim Lietuvā Traços notika Baltijas bibliotekāru 9. kongress "Lasīšana digitālajā laikmetā: jaunas partnerattiecības un pakalpojumi" (*Reading in Digital Age: New Partnerships and Services*) (plašāk lasiet 59.–62. lpp.).

Rīgas Centrālajai bibliotēkai — 105

Rīgas Centrālā bibliotēka (RCB) ir viena no vecākajām publiskajām bibliotēkām Latvijā. Pirms 105 gadiem, 1906.gada oktobrī, pateicoties Rīgas rātskunga Džona Milna ziedotajiem 5000 rubļiem, Rīgā, Akas ielā 6, piecistabu dzīvoklī tika ierīkota pirmā bezmaksas publiskā bibliotēka un lasītava. Tolaik tajā bija nieka 2976 sējumi, toties 2011.gada oktobrī, kopā ar 26 filiālbibliotēkām sagaidot 105.jubileju, tās krājumā ir ap 100 tūkstoši sējumu, un ik dienas to apmeklē vismaz 1000 cilvēku.

20.oktobrī Rīgas kultūras un tautas mākslas centrā "Mazā Ģilde" notika RCB 105 gadu jubilejai veltītā starptautiskā konference.

Konferences programmā bija ietverti Latvijas lielākās publiskās bibliotēkas attīstībai un starptautiskās sadarbības jautājumiem veltīti priekšlasījumi. Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta Kultūras pārvaldes priekšniece **Dzidra Šmita** runāja par RCB vietu Rīgas pašvaldības kultūras telpā, savkārt RCB direktore **Doloresa Veilande** informēja par pēdējo gadu tendencēm un sasniegumiem bibliotēkas attīstībā. RCB Bibliotēku dienesta galvenā bibliotēkare **Aiga Cakule** klātesošos iepazīstināja ar bibliotēkas jaunākajiem pakalpojumiem. RCB sadarbības partneri no Somijas, Zviedrijas un Krievijas vēstīja par nozīmīgākajiem procesiem un projektiem Rīgas, Helsinku, Ūmeo un Sanktpēterburgas pašvaldību bibliotēku sadarbībā.

Konferences laikā tika atvērts arī RCB jubilejas izdevums — fotoalbums "Viena diena bibliotēkas dzīvē", kas tapis sadarbībā ar fotomākslinieku Valteru Poļakovu. Vienlaikus bija aplūkojama arī ceļojošā fotogrāfiju izstāde ar tādu pašu nosaukumu.

Konferenci organizēja RCB, to atbalstīja Rīgas dome, bet koordinēja Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments.

Plašāks konferences apskats lasāms RCB tīmekļa vietnē: http://www.rcb.lv/index.php?option=com_content&task=view&id=540&Itemid=41&lang=lv_LV

Pasākuma fotogalerija: http://www.rcb.lv/UserFiles/Image/2011_D/Jubilejas_konference/index.html.

(Zane Stankeviča, LETA, 20.10.2011.)

Latvijas Universitātē notiek "Open Access" nedēļa

No **24. līdz 30.oktobrim** Starptautiskās "Open Access" nedēļas ietvaros (<http://www.openaccessweek.org>) Latvijas Universitātes bibliotēka (LUB) organizēja vairākus pasākumus (plašāk lasiet 45.–51.lpp.).

Kultūras darbinieki: Jo vairāk griezīs kultūras budžetu, jo mazāk nauda atnāks atpakaļ valsts budžetā

3.novembrī biedrība "Laiks kultūrai" sakarā ar kārtējiem kultūras nozares budžeta samazinājuma drau-

diem rīkoja ārkārtas preses konferenci par plānoto nākamā gada valsts finansējumu kultūras jomai. Tajā piedalījās Latvijas kultūras iestāžu vadītāji, mākslas augstskolu rektori, kā arī dažādu kultūras jomu profesionāļi — aktieri, mūziķi, mākslinieki.

Jo vairāk tiks griezts kultūras nozarei atvēlētais budžets, jo mazāk nauda atnāks atpakaļ valsts budžetā, bremzējot tautsaimniecības attīstību — atzina kultūras nozares darbinieki.

"Jau iepriekšējos gadus kultūras institūcijas ir piedzi-vojušas finansējuma samazinājumu, kad iestāžu vadītājiem bija jāpieņem dažādi risinājumi, lai izdzīvotu, piemēram, ņemt bezalgas atvaļinājumu. Nezinu, kas notiks, ja kultūrai vēlreiz tiks nogriezts budžets. Ir svarīgi atcerēties, ka kultūras jomā darbojas dzīvi cilvēki, kuriem ir arī ģimenes un bērni, kuru dzīves būtiski ietekmē ikviens valdības lēmums par finansējuma samazināšanu," akcentēja Latvijas Nacionālā teātra direktors **Ojārs Rubenis**. *"Būtiski atcerēties, ka Latvijas teātri un arī koncertiestādes ir pelnošas institūcijas. Ja šo institūciju darbībai valsts piešķirtais budžets ir 30%, tad visu pārējo šīs kultūras iestādes nopelna pašas un tos 30% apgrozāmos līdzekļus, kas piešķirti no valsts, ar nodokļiem atmaksā atpakaļ valstij, līdz ar to sanāk, ka valsts nav iedevusi nevienu santīmu."*

Mūsdienās daudzi latvieši ir izbrazukuši peļņā uz ārvalstīm un vienīgais, kas viņus vēl saista ar šo valsti, ir kultūra. Peļņā devušies latvieši ārvalstīs var iegūt visu nepieciešamo, taču viņi grib redzēt un dzirdēt latviešu izrādes, koncertus, tādēļ, iespējams, tas ir palicis pēdējais iemesls, kādēļ aizbraucēji uz neilgu laiku atgriežas Latvijā. *"Ja kultūras joma Latvijā tiks iznīcināta, tad aizbraucēju būs vēl vairāk un mēs paliksim par pensionāru valsti,"* norādīja O.Rubenis.

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas vadītājs un biedrības "Laiks kultūrai" vadītājs **Juris Dambis** uzsvēra, ka iecere samazināt finansējumu kultūrai ir dramatiska, jo kultūra ir vienīgais Latvijas kā nacionālas valsts pastāvēšanas iemesls. Savukārt Latvijas Nacionālās operas izpildītājs **Selga Laizāne** pau- da, ka kultūra un profesionālā māksla ir vieni no spēcīgākajiem līdzekļiem valsts tēla radīšanai, taču Latvijas gadījumā tas ir gandrīz vienīgais, kas rada valsts tēlu un veicina Latvijas atpazīstamību ārvalstīs. *"Latvijas Nacionālā opera ir kultūras iestāde, kas veicina starptautisko tūrisma, par to liecina gan baleta un operas izrāžu apmeklētāji, gan arī Starptautiskā opermūzikas festivāla apmeklēju skaits. Šovasar no 13 festivāla piedāvātajām izrādēm 14,6% no apmeklētājiem bija organizētās tūristu grupas. Katrs tūrists, kurš apmeklē mūsu izrādes, pavada naktis viesnīcās, pusdienu kafejnīcās un iegādājas suvenīrus, līdz ar to šo tūristu iztērētā nauda paliek Latvijā,"* sacīja S.Laizāne. Viņa arī informēja, ka Latvijas Nacionālā opera šajā gadā saņēmusi valsts dotāciju 3,8 miljonu latu apmērā, taču tai pat laikā organizācija pati nopelnījusi 2 miljonus latu un tik pat daudz naudu Latvijas Nacionālā opera ar nodokļiem atmaksāju atpakaļ valsts budžetā.

Latvijas Nacionālā mākslas muzeja direktore **Māra Lāce** vēstīja, ka patlaban esošais kultūras budžets sa-

līdzinājumā ar 2008.gadu ir piedzīvojis 52% samazinājumu. Profesionālajai mākslai samazinājums bijis 50%, kultūrizglītībai — 45%, bet kultūras mantojuma saglabāšanai — 57%, savukārt vēl lielāku samazinājumu piedzīvojis Valsts kultūrkapitāla fonds (VKKF) — 75%.

Arī Latvijas Nacionālās bibliotēkas izpilddirektore **Dzintra Mukāne** vērsa uzmanību uz to, ka nedrīkst zaudēt tās kultūras vērtības, kas jau patlaban ir Latvijai. *“Ir jādomā kā mākslas jomu attīstīt nākotnē. Kad darbu sāks jaunā Latvijas Nacionālās bibliotēkas ēka, tad tās telpas būs jāpiepilda ne tikai ar grāmatām, bet arī ar kultūras notikumiem, piemēram, koncertiem, taču, ja kultūras joma atkal piedzīvos finansējuma samazinājums, tad mums vairs nebūs neviens, kas piepildīs jauno bibliotēkas ēku ar kultūras saturu,”* sacīja Dz.Mukāne.

Skarbs savos izteikumos bija arī arhitekts **Pēteris Blūms**, kurš pauda pārliecību, ka valdība domā kā akmens laikmeta cilvēki, netiecoties iedziļināties tajā, kas notiks nākotnē, iznīcinot kultūru mūsdienās. *“Ir lietas, kas neprot sevi aizsargāt, un tāda ir arī kultūra. Kultūra nav lieta, kuru var paņemt rokās, taču ir jāsaprot, ka bez kultūras vairs nekā nebūs.”*

Savukārt **4.novembrī** saistībā ar Ministru prezidenta izteikto 2012.gada budžeta konsolidācijas pasākumu projektu Valdim Dombrovskim tika nosūtīta Latvijas kultūras darbinieku arodbiedrību federācijas (LKDAF) atklātā vēstule. Tajā atgādināts par Finanšu ministrijas valsts sekretāra solījumu pirms gada, ka budžeta konsolidācija vairs netiks veikta uz darbinieku darba samaksas rēķina, un prasīts 2012.gada kultūras nozares finansējumu nodrošināt vismaz 2011.gada līmenī. Vēstulē uzsvērts, ka pat minimāls dotācijas samazinājums valsts dibinātajām nacionālajām kultūras iestādēm nozīmētu to slēgšanu. “Darbinieku skaits ir katastrofāli samazināts, darba apjoms atlikušajiem ir dubultojies, arhīvi, piemēram, nespēj pildīt savas funkcijas, tāpat muzeji, teātri un bibliotēkas samazinājušas darbinieku skaitu, lai veiktu tikai pamatfunkcijas izdzīvošanas režīmā, neko vairāk,” teikts vēstulē. Vēstuli noslēdz retorisks jautājums: “Neaizmirstiet, ka 2014.gadā Rīga vēlas būt Eiropas kultūras galvaspilsēta. Vai tas būs iespējams, ja visas kultūras iestādes būs iznīcinātas 2012.gadā?” Pilns vēstules teksts lasāms: Atklātā vēstule Valdim Dombrovskim. *Latvijas kultūras darbinieku arodbiedrību federācija* [tiešsaiste]. 2011.g. 4.nov. [skatīts 2012.g. 15.janv.]. Pieejams: http://www.lkdaf.lv/index.php?option=com_content&view=article&id=25%3Aatklt-vstule-valdim-dombrovskim-&catid=2%3Aaktul-informacija&Itemid=12&lang=lv.

Tiekoties ar Latvijas Kultūras darbinieku arodbiedrību federāciju, Latvijas Radošo savienību padomes vadību un biedrības “Laiks kultūrai” dalībniekiem, kultūras ministre **Žaneta Jaunzeme-Grende** atzina, ka kultūras nozare ir bijusi pacietīga un apzinīgi savilkusi jostas visus krīzes gadus, taču pašlaik ir cita situācija — valsts ekonomiskie rādītāji uzlabojas, un kultūras nozarei samazinājums nav pieļaujams ne par santīmu. Ekonomiskā situācija ļauj budžeta dotāciju kultūras nozarei saglabāt vismaz līdzšinējā līmenī. Ministre pauda

uzskatu, ka, lai arī cik konservatīvas būtu nākamā gada tautsaimniecības attīstības prognozes, nenoliedzams ir kultūras nozares piensums valsts ekonomikai. *“Objektīvi pētījumi parāda, ka katrs kultūrā investēts lats ļauj nopelnīt papildus pusotru latu. Nozare ar tās tiešo un pastarpināto piensumu nodrošina 150% peļņu, taču tā būs zaudēta, ja kultūras procesam netiks nodrošināts valsts finansējums vismaz līdzšinējā apjomā. Pašlaik ir sasniegts kritiski zemākais līmenis budžeta dotācijām un jebkādas izmaiņas tajā būs apdraudējums nācijai, tās pastāvēšanai un vērtībām,”* uzsvēra Ž.Jaunzeme-Grende.

Ministre norādīja, ka jau pašlaik ar lielu atbildību ir jāstrādā pie trīs lieliem, Latvijai nozīmīgiem notikumiem — 2013.gadā būs XXV Vispārējie latviešu dziesmu un deju svētki, 2014.gadā Rīga būs Eiropas kultūras galvaspilsēta, bet 2015.gadā Latvija pirmo reizi kļūs par Eiropas Savienības prezidējošo valsti.

(Aila Ādamsons, LETA, 03.11.2011.; Aldis Misēvičs, Preses reļize, LETA, 04.11.2011.)

Izveido palīdzības platformu skolām — “Skolu SOS”

Lai nodrošinātu konkurētspējīgu izglītības līmeni, Latvijas skolām šobrīd nepietiek tikai ar valsts piešķirto finansējumu un esošo materiālo bāzi.

Sadarbojoties Draudzīgā aicinājuma fondam ar domubiedriem *Nordea* banku un komunikācijas aģentūru *Airport* tapis Skolu atbalsta projekts “Skolu SOS”. Tā mērķis ir interneta platformā www.draudzigaisaicinajums.lv apkopot visu Latvijas skolu aktuālās vajadzības un nodrošināt Latvijas skolēnus ar visu, kas nepieciešams kvalitatīvai, mūsdienīgai izglītībai.

“Pašlaik sabiedrībā tiek aktualizēts jautājums par izglītības sistēmas kvalitāti un valsts finansiālo atbalstu tās nodrošināšanā. Aktīvi tiek diskutēts par jaunā finansēšanas modeļa “nauda seko skolēnam” ieviešanu, tā plusiem un minusiem. Taču palīdzība skolām nepieciešama jau šobrīd. Jo tieši mūsu jaunā paaudze ik dienu pavada skolās, kuru ēdamzāle sauc pēc remonta, sporta inventārs ir novecojis un bibliotēkās pārsvarā atrodamas 80.gados izdotas grāmatas,” projekta “Skolu SOS” aktualitāti akcentē tā iniciatore, komunikācijas aģentūras *Airport* vadītāja **Santa Demme**.

“Skolu SOS” ir iespēja skolām izstāstīt par to būtiskākajām problēmām un karstākajām vēlmēm — par nepieciešamajiem remontdarbiem, inventāru, grāmatām, vieslekcijām vai jebko citu, kas palīdzētu nodrošināt kvalitatīvāku un patīkamāku vidi skolēnu attīstībai. Savukārt ikvienam Latvijas iedzīvotājam tā ir iespēja iesaistīties izglītības līmeņa celšanā, reizē arī izdarot vienkārši labu darbu savai skolai.

Iesaistoties skolu atbalsta programmā “Skolu SOS”, lūgumus pēc palīdzības saviem absolventiem, skolēnu vecākiem, uzņēmējiem un citiem entuziastiem raidījušas jau 19 skolas no dažādām Latvijas pilsētām.

Kā vieni no pirmajiem savas skolas palīgā saucieni sadzirdējuši Rīgas Valsts 1.ģimnāzijas absolventi, kopā

ar "Skolu SOS" organizatoriem — Nordea banku un komunikācijas aģentūru *Airport* — dāvājot skolai tik nepieciešamo velosipēdu novietni un mudinot arī citus iesaistīties projektā.

"Skolu SOS" projekta tīmekļa vietnē www.draudzīgaisaicinajums.lv pieejamā informācija liecina, ka visaktīvāk projektā iesaistās un savas vajadzības pauž skolas no Kurzemes un Vidzemes. Kā vienu no prioritātēm un aktuālākajām vajadzībām izglītības iestādes min nepieciešamību pēc dažādiem remontdarbiem. Lai ietu līdzī laimam un skolēniem nodrošinātu interesantu mācību vidi, projekta ietvaros skolas vērs uzmanību arī uz jaunākajām tehnoloģijām atbilstošu materiālu trūkumu — jaunieši stundās izmanto novecojušu literatūru, savukārt skolotājiem trūkst datoru, lai kvalitatīvi sagatavotos stundām, izmantotu e-klasi un internetā pieejamos mācību resursus.

1935.gada 28.janvārī Valsts prezidents Kārlis Ulmanis iedibināja Draudzīgā aicinājuma tradīciju, aicinot atcerēties savas skolas un dāvināt tām grāmatas, mākslas priekšmetus un naudas līdzekļus. 1994.gadā Draudzīgā aicinājuma fonds un Jānis Endeles atjaunoja Draudzīgo aicinājumu. Šogad Draudzīgā aicinājuma kustība darbojas galvenokārt divos virzienos — strādā pie jauna Skolu reitinga izveides, kā arī radījusi skolu atbalsta platformu "Skolu SOS". Draudzīgā aicinājuma ideāli joprojām ir nemainīgi — rūpes par skolām un izglītību mūsu kopējās nākotnes vārdā.

"Skolu SOS" sauciens: <http://www.youtube.com/watch?v=i1-N9hgIPSQ&feature=youtu.be>.

(Informāciju sagatavoja sabiedrisko attiecību aģentūras "Deep White" pārstāve Ilze Meirupska)

Ogres bibliobusam — 15

Novembris ir Ogres bibliobusa svētku mēnesis, jo 1996.gada 12.novembrī norvēģu kolēģu dāvinājums

— nebijis jaunums Latvijā — sāka savu ceļu pie iedzīvotājiem, kam stacionārās bibliotēkas pakalpojumi dažādu iemeslu dēļ nav pieejami.

10.novembrī ar fotokluba "Ogre" dalībnieku darbu izstādi "Tikšanās vieta — bibliobuss" Ogres Centrālajā bibliotēkā (OCB) tika atzīmēta bibliobusa 15 darbības gadu jubileja. Fotogrāfijas radušās, Anitai Sakai, Dacei Voitkēvičai, Dacei Liepai, Guntim Pilsētņiekam, Aivaram Slišanam un Vitautam Mihalovskim dokumentējot bibliobusa ikdienu kādā no maršrutiem.

"Mēs "netaisījām mākslu", bet fiksējām reālo dzīvi un notikumus, kas risinājās ap bibliobusu," raksta foto kluba "Ogre" vadītājs Vitauts Mihalovskis izstādes anotācijā. "Mēs nemēģinājām rast atbildes uz jautājumiem, kāpēc vīrs reizi mēnesī nāk laukā no savām meža mājām, lai atpakaļ ejot nestu sev līdzī somu ar "garīgo barību". Vai kāpēc čigānu sieviete aiznes no busiņa kaudzi norakstītu grāmatu. Mēs vērojām notiekošo, vērojām brīžam skumīgo Latvijas lauku ainavu un sirdī priecājamies par tiem gaišajiem cilvēkiem, kuriem ir par maz ar rīta ziņām radio vai politiku laikrakstos."

Plašāk: **Virse, Inese**. Ogres bibliobusam — 15. *Latvijas bibliotēku portāls* [tiešsaiste]. 2011.g. 20.nov. [skatīts 2012.g. 15.janv.]. Pieejams: <http://www.biblioteka.lv/News/ArticleItem.aspx?article=15198&type=0>

Foto no izstādes atklāšanas: <http://www.biblioteka.lv/Galleries/ViewGallery.aspx?Id=14094>

(**Zeiliņa, Anita**. Ogres bibliobusa ikdienu fotogrāfijās. *Ogrenet* [tiešsaiste]. 2011.g. 13.nov. [skatīts 2012.g. 8.febr.] Pieejams: <http://www.ogrenet.lv/ogre/kultura/18118/>)

Siguldas novada bibliotēkai — jauna mājvieta

11.novembrī Siguldas novada Jaunrades centrā Skolas ielā 3 tika atklāta Siguldas novada bibliotēka. No mākslas skolas “Baltais flīgelis” telpām uz turieni pārceļta arī Siguldas novada bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļa.

Turpmāk bibliotēka darbosies pēc ģimenes bibliotēkas principa. Vienuviet bibliotēkā būs iespēja atrast kādu interesantu nodarbi ikvienam — gan bērniem, gan pieaugušajiem, atbilstoši interesēm: lasīt grāmatu, skatīties filmu, izmantot internetu, apskatīt izstādi vai apmeklēt kādu pasākumu. Bibliotēka beidzot ir iemantojusi plašākas telpas, jaunas mēbeles un mūsdienīgu interjeru, kura veidošanā iesaistījušies Latvijas Mākslas akadēmijas Dizaina nodaļas studenti. Bibliotēkā ir arī neliela izstāžu telpa.

Siguldas novada bibliotēku darbība tika reorganizēta ar 2009.gada 16.decembra Siguldas novada domes sēdes lēmumu “Par Siguldas novada bibliotēku darbības reorganizāciju”, kas noteica, ka ar 2010.gada 1.janvāri tā pāriet uz centralizētu darbības modeli. Rezultātā tika izveidota pašvaldības iestāde — Siguldas novada bibliotēka ar Bērnu literatūras nodaļu. Tās struktūrvienības: Siguldas pagasta Centra bibliotēka, Siguldas pagasta Jūdažu bibliotēka, Mores pagasta bibliotēka un Allažu pagasta bibliotēka.

(<http://www.sigulda.lv/public/lat/jaunumi/4674/>)

Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa 2011

Latvijas tumšais un drēgnais novembris nav iedomājams bez Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas nestās gaismas un kvalitatīvas literatūras klātbūtnes. Tā norisinājās **no 14. līdz 20.novembrim**.

Ziemeļvalstu nedēļa aizsākusies Zviedrijā, Norvēģijā, Somijā, Islandē, Dānijā, tā notiek Fēru un Olandes salās, kā arī Grenlandē, tad pārceļojusi pāri Baltijas jūrai un kļuvusi tuva arī Baltijas valstu: Latvijas, Lietuvas un Igaunijas ļaudīm. Tā tika aizsākta 1997.gadā ar domu atdzīvīnāt piemirstu tradīciju — sanākt kopā, lai lasītu literārus darbus, lai ieklausītos cits citā, sarunātos. Plašākā nozīmē — iepazīstoties ar kaimiņvalstu literatūru, veidot dialogu starp valstīm.

2011.gada Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas tēma — “Humors ziemeļvalstīs”, tādēļ īpaša uzmanība tika pievērsta mūsdienu Ziemeļvalstu humoristiskā žanra literatūrai.

Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas laikā organizatori aicināja visus smieties katram pašam un kopā ar citiem lasot slaveno ziemeļnieku jokotāju Arto Pāsillina, Ērlena Lū, Halgrīma Helgasona, Maiju Lasilas un citu autoru darbus. 14.novembrī apmēram 2000 vietās Ziemeļvalstu un Baltijas valstu reģionā vienlaicīgi notika lasījumi.

Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas rīkotāji ir Ziemeļu Ministru padomes birojs Latvijā sadarbībā ar biedrību “Norden” un Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centru.

(*Informāciju sagatavoja Ziemeļu Ministru padomes birojs Latvijā un Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centra galvenā bibliotekāre Iveta Krūmiņa*)

Rekonstruētajā sinagogas ēkā svinīgi atklāj Kuldīgas Galveno bibliotēku

16.novembrī oficiāli atklāts rekonstruētais sinagogas komplekss Kuldīgā — Kuldīgas novada Galvenās bibliotēkas (Kuldīgas GB) jaunā mājvieta.

Kuldīgas Lielās sinagogas komplekss sastāv no trim ēkām: sinagogas, lūgšanu nama un kapličas. Pēc kompleksa pārbūves sinagogā izvietota bibliotēka, bet agrākajā lūgšanu namā darbosies Izstāžu un konferenču centrs, kur regulāri būs apskatāmas dažādas mākslas izstādes un notiks koncerti. 3.stāvā iekārtotas telpas konferenču un semināru rīkošanai.

Skrundas televīzijas veidotais sižets no svinīgā pasākuma skatāms (Kuldīgas GB) tīmekļa vietnē:

<http://biblio.kuldiga.lv/?id=145&r=Kuldīgas-Galvenā-bibliotēka-ir-oficiāli-atklāta>.

Atjaunota ir arī Kuldīgas GB tīmekļa vietne: <http://biblio.kuldiga.lv>. Tās krāsu risinājums pieskaņots bibliotēkas telpu gammai, atjaunots dizains. Jaunums ir virtuālā pastaiga jaunatklātajās telpās: http://biblio.kuldiga.lv/?s=44§ion=par_mums.

No 1.novembra Kuldīgas GB lasītāji grāmatas var nodot ārpus bibliotēkas darba laika. Pie bibliotēkas ēkas novietota bibliotēkas grāmatu nodošanas iekārta, kas pieejama 24 stundas diennaktī. Lasītājiem, kuri nav ilgstoši nokārtojuši savas saistības ar bibliotēku, dota iespēja grāmatas atstāt grāmatu kastē, nemaksājot soda naudu. Lai iekārta būtu drošībā, pie tās uzstādītas videonovērošanas kameras.

Vidzemes novadu bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 11. konference

16.novembrī Cēsu Centrālās bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļa sadarbībā ar Latvijas Bibliotekāru biedrību un Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centru Cēsīs organizēja Vidzemes novadu bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 11.konferenci “Bibliotēkas — tagad, kopā ar sabiedrību, par bērniem”. Plašāk lasiet: **Rozentāle, Ilze**. Iz konferences apcirkņiem jeb bibliotēkas — tagad, kopā ar sabiedrību, par bērniem. *LBB jauno speciālistu sekcija* [tiešsaiste]. 2011.g. 25.nov. [skatīts 2012.g. 15.janv.]. Pieejams: <http://lbbjss.word>

press.com/2011/11/25/iz-konferences-apcirkniem/ un **Majore-Linē, Māra**. Uz lasīšanu bērni jāpamudina.

Druva, Nr.184, 2011, 29.nov., 7.lpp. Pieejams arī: <http://www.biblioteka.lv/News/ArticleItem.aspx?article=15307&type=0>.

Balvu Centrālajā bibliotēkā digitalizē un popularizē kultūrvēsturisko mantojumu

Realizējot projektu "Ziemeļlatgales kultūrvēsturiskā mantojuma pieejamības nodrošināšana, izmantojot laikmetīgo tehnoloģiju iespējas", **17.novembrī** Balvu Centrālās bibliotēkas (BCB) vestibilā atklāts elektronisks informācijas stends. Tas ir jauns akcents kultūrvēsturisko jautājumu aktualizācijai sabiedrībā un Balvu reģiona kultūrvēsturiskā mantojuma pieejamības paplašināšanai.

Projekta ietvaros BCB Novadpētniecības lasītavai iegādāts jaudīgs aprīkojums, kas ļaus uzsākt kultūrvēsturisko materiālu digitalizāciju. Skenētās materiālu kopas tiks ievietotas tīmekļa vietnē www.balvurcb.lv/kb, ievērojami paplašinot potenciālo lietotāju loku. Digitalizācija nodrošinās bibliotēkas kultūrvēsturisko vērtību ilglaicīgu saglabāšanu un plašu pieejamību gan bibliotēkas apmeklētājiem, gan attālinātajiem lietotājiem. Novadpētniecības lasītavā pilnībā nomainīta plauktu un skapju sistēma, radot pievilcīgu vidi lasītavas apmeklētājiem un atbilstošus glabāšanas apstākļus lasītavas materiāliem.

BCB veidotā reģiona kultūrvēstures datubāze www.balvurcb.lv/kb 2011.gadā papildināta ar vairākiem vērtīgiem materiāliem. Sadaļai "Katoliskā tradicionālā mūzika un tās kopēji" izveidota jauna apakšsadaļa "Video ieraksti", kurā ievietoti Latvijas Radio kora un Latvijas katolisko novadu tradicionālās dziedāšanas meistarību kopprojekti — dziedājumi baznīcās. Sadaļa "Projekti nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanai" papildināta ar Ināras Sokirkas vākumu "Medņevas pagasta tautas muzikantu dzīvesstāstu dokumentēšana", Rutas Cibules pētījumu "Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana Latvijas novados" un pārskatu par Viļakas novada domes realizēto projektu "Tradicionālo prasmju saglabāšanas programma Latvijas austrumu pierobežā". Pateicoties Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstam, projekta "Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāzes papildināšana" ietvaros sadaļai "Amatu meistari" top 48 jauni ieraksti par maizes cepējām un audējām. Šī projekta ietvaros īpaši plaši apzināti Bērzpils, Rugāju un Briežuciema amatu meistari.

(BCB tīmekļa vietne: http://www.bibliotekas.lv/cb_web/)

"Staro Rīga" laikā Gaismaspils pārtop par Burtnieku

No **17.novembra līdz 20.novembrim** Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB) piedalījās gaismas festivālā "Staro Rīga" ar projektu "Burtnieks". Festivāla laikā bibliotēkas jaunās ēkas logos burtu pa burtam, vārdu pa vārdam tika izgaismotas latviešu tautas dziesmas, iedzīvinot bibliotēkas dvēseli jaunās ēkas sienās. Kopā gaismas festivāla laikā ēkas logos bija lasāmas četras tautasdziesmas. Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrība (LNB AB), LNB un jaunās ēkas būvnieki no Nacionālās Būvkompaniju apvienības (NBA) festivāla apmeklētājus aicināja piedalīties konkursā, kura uzdevums bija saburtot tautasdziesmu rindas. Vēstījums bija nolasāms ikvienam "Staro Rīga" apmeklētājam no

11.novembra krastmalas un interneta tiešraidē visā pasaulē www.gaisma.lv, www.lnb.lv, www.nba.lv.

Četrus vakarus bibliotēka stāstīja savu stāstu. Tas bija vēstījums par latvisko dzīvesziņu un identitāti, stāsts par vārdu un vārda spēku un bibliotēku kā zināšanu krātuvi.

Konkursā tika saņemtas 62 pareizas atbildes. Konkursa uzvarētājs tika noteikts izlozē, un ieguva ekskluzīvu iespēju doties stundu garā ekskursijā pa LNB jauno ēku un uzkāpt tās stiklotajā spicē. No pareizo atbilžu saņēmējiem par konkursa uzvarētāju kļuvis Zigmārs Vilcēns.

Projekta idejas autori ir mākslinieki Raitis Šmits, Mārtiņš Ratniks, Rasa Šmite un Jauno mediju kultūras centrs RIXC. Tā ideju atzinīgi novērtējis arī jaunās bibliotēkas arhitekts **Gunārs Birkerts**: "Jaunie mākslinieki tiešām ir radījuši nozīmīgu mākslas darbu, apvienojot svētkus ar vēstījumu tautai. Latvijas kultūra ir apliecināta arī mūsu tautasdziesmās!".

(Informāciju sagatavoja LNB AB pārstāve Sanita Kitajeva)

Augstākos valsts apbalvojumus saņem divas bibliotēku nozares pārstāves

18.novembrī, Latvijas Republikas proklamēšanas dienā Rīgas pils Ģerboņu zālē notika Triju Zvaigžņu ordeņa, Viestura ordeņa un Atzinības krusta pasniegšanas svinīgā ceremonija.

Ar Triju Zvaigžņu ordeņa 1.pakāpes (zeltītu) goda zīmi par lielu personīgo ieguldījumu sava novada kultūrvēsturisko vērtību izpētē, saglabāšanā un nodošanā nākamajām paaudzēm, ieguldījumu Latvijas pedagogijas vēstures izziņāšanā apbalvota Jaunpiebalgas vidusskolas bibliotekāre, ekonomikas un novada mācības skolotāja, Jaunpiebalgas novadpētniecības muzeja vadītāja, sabiedriskā darbiniece **Vēsma Johansone**.

Par nopelniem kultūrizglītības darbā, ilggadēju, pašreizējīgu ieguldījumu un sasniegumiem latviešu bērnu literatūras un bērnu bibliotēku attīstībā Latvijā Atzinības krusta V šķiras apbalvojums piešķirts Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centra vadītājam **Silvijai Tretjakovai**.

Sveicam!

(Informāciju sagatavoja Prezidenta preses dienests)

Staburaga pagasta bibliotēkai — jaunas telpas

19.novembrī Jaunjelgavas novada dome un Staburaga pagasta pārvalde svinīgi atklāja jaunuzcelto Staburaga Saieta nama ēku, atjaunotos Vīgantes muižas vārtus, restaurētos vecās ēkas mūrus un garā stāsta "Staburaga bērni" varoņu Janča un Marča ozolkokā kaltās figūras, ko veidojuši kokačelnieki brāļi Aigars un Ivars Rūrāni. Nama celtniecībai un apkārtnes iekārtošanai izlietoti 260 000 latu. Tas ir gan Eiropas Lauku attīstības programmas finansējums, gan Staburaga pagasta pašvaldības un Jaunjelgavas novada pašvaldības ieguldījums.

Staburaga Saieta namā mājvieta rasta arī bibliotēkai, kas līdz šim mitinājās daudzdzīvokļu mājā. Jaunās telpas ir plašas un gaišas, no tām paveras skaista aina uz Vīgantes parku, estrādi un Daugavu. Arī grāmatu plaukti ir jauni, plānots nomainīt arī datorgaldus. "Vienai pašai uznest augšā visas grāmatas būtu grūti," stāsta bibliotēkas vadītāja **Iveta Ločmele**. "Bet palīgā pieteicās kolēģes no Seces, Daudzses un Jaunjelgavas, liels paldies viņām! Sarīkojām talku, pēc tam bija dzejas pēcpusdiens. Vecajās bibliotēkas telpās, sanākot kuplākam interesentu pulciņam, nereti trūka vietas. Jaunās bibliotēkas platība ir 129 kvadrātmetri, dzīvoklī bija nepilni 80."

Tā kā bibliotēka izvietota otrajā stāvā, cilvēki ar kustību traucējumiem tajā var nokļūt ar pacelājierīci.

*(Patmalniece, Līga. Jurģi pēc divdesmit gadiem. Staburags [tiešsaiste]. 2012.g. 3.janv. [skatīts 2012.g. 15.janv.]. Pieejams: http://www.staburags.lv/portals/vietejas/raksts.html?xml_id=24478; **Grinbergs, Andris**. Staburags atgūst godību. Latvijas Avīze, Nr.226, 2011, 22.nov., 8.lpp.)*

Latvijas zinātnisko, speciālo un publisko bibliotēku direktoru 2011.gada rudens sanāksme

21.novembrī Latvijas Nacionālajā bibliotēkā notika Latvijas zinātnisko, speciālo un publisko bibliotēku direktoru 2011.gada rudens sanāksme (plašāk lasiet 56.–58.lpp.).

Praktiskā darbnīcā "Creative Gaming" apgūst radošu datorspēļu izmantošanu bibliotēkā

Gētes Institūts (GI) Rīgā sadarbībā ar Latvijas Bibliotēkāju biedrību, Latvijas Nacionālo bibliotēku un Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes Informācijas un bibliotēku studiju nodaļu **22. un 23.novembrī** organizēja praktisko darbnīcu "Creative Gaming: radoša datorspēļu izmantošana bibliotēkā". Darbnīcas vadīja interaktīvā dizaina speciālists, *Initiative Creative Gaming* biedrs **Matias Lēve**.

Pasākuma ievadā tika diskutēts par datorspēļu pielietojuma principiem un piedāvājumu bibliotēkās. Referents iepazīstināja ar tehniku, kas veicina radošu pieeju datorspēlēm un ko ir iespējams integrēt grupu darbā un pasākumos par dažādām tēmām. M.Lēve sniedza ieskatu datorspēļu izveidē, kā arī stāstīja par metodēm, kā rotaļīgā veidā veidot kritisku attieksmi pret šo mediju.

Kas nepieciešams spēlei, lai tā saistītu spēlētājus? Kā spēles tiek strukturētas un kādi mehānismi tiek pielietoti spēļu uzbūvē, lai spēlētājs varētu interaktīvi darboties? Praktiskajā darbnīcā tiks diskutēts par šiem un līdzīgiem jautājumiem. Bez tam darbnīcas dalībnieki attīstīja savu mini spēli un ar piemērotas datorprogrammas starpniecību realizēja to dzīvē. Turpinājumā, izmantojot kāršu spēli, dalībnieki iejutās radošās komandas dalībnieku lomās un kopīgi strādāja pie datorspēles izveides.

(Latvijas Bibliotēku portāls: <http://www.biblioteka.lv/News/ArticleItem.aspx?article=15107&type=0>)

Konference "Inovācijas bibliotēku nozares izglītībā"

24.novembrī biedrība "Izglītības apvienība "I Fortum"" sadarbībā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku, Rīgas Centrālo bibliotēku un Latvijas Universitātes Informācijas un bibliotēku studiju nodaļu organizēja konferenci "Inovācijas bibliotēku nozares izglītībā". Tā pulcēja ap 50 bibliotēku, kā arī muzeju un arhīvu speciālistu. Sanāksmes dalībnieki saņēma biedrības "Izglītības apvienība "I Fortum"" biļetena "Laiks. Spēks. Mērķis" (ISSN 2255–7628) pirmo numuru.

Izglītības apvienības mērķis ir apvienot izglītības darba organizatoru, akadēmiskā personāla, lektoru un treneru intelektuālo potenciālu, lai sekmētu informācijas speciālistu formālās un neformālās izglītības sistēmas attīstību valstī, kā arī aktīvi iesaistīties mūžizglītības politikas veidošanā.

Iznākušā biļetena pirmajā numurā var iepazīties ar bibliotēku nozares izglītības jaunās koncepcijas projektu, aplūkot pētījuma par bibliotēku nozares attīstību izglītības jomā secinājumus un rezultātus, iepazīties ar 3.profesionālās kvalifikācijas līmeņa standarta "Bibliotekārs" projektu.

Biļetens pieejams Latvijas Nacionālās bibliotēkas tīmekļa vietnē: <http://www.lnb.lv/lv/bibliotekariem/aktualitates/izglitiba-apvienibas-i-fortum-biletens.pdf>

Malienas bibliotēka svin 115 gadu jubileju

25.novembrī Malienas bibliotēka, kas ir starp vecākajām Alūksnes novadā un valstī, svinēja 115 gadu jubileju. Bibliotēka dibināta 1896.gadā. *"Toreiz bibliotēka atradās šajā pašā ēkā, kuras piebūvē tā ir tagad, bet pirmajā stāvā. Garā telpā atradās skapis ar grāmatām, kuru iegādei barons Fitinghofs ziedoja 100 rubļus. Pirmais bibliotekārs bija Brencis Kļaviņš, kurš strādāja 12 gadus. Diemžēl nav ziņu, kādas bija pirmās grāmatas un to lasītāji. Tomēr var spriest, ka malenieši ir vēlējušies lasīt, jo citādi viņiem bibliotēka nebūtu vajadzīga,"* stāsta bibliotēkas vadītāja **Daina Baltā**.

Bibliotēkas pastāvēšanas laikā tajā strādājuši 10 bibliotekāri, visilgāk — 24 gadus — Alda Purmale, bet D.Baltā ir vienpadsmitā. Viņa norāda, ka ir bijis arī laiks, kad bibliotēkā neviens neizsniedza grāmatas, katrs pats varēja tās paņemt un atnest atpakaļ. *"Pēdējos piecos gados, kopš te strādāju, bibliotēkā ir daudz kas mainījies. Sākumā tās telpa bija turpat, kur tā tika veidota. Tad projektā "Gaismas tīkls" tika saņemts pirmais dators lasītājiem. Kad bija iespēja saņemt vēl jaunus datorus, sapratām, ka tajā telpā tiem vairs nebūs vietas. Tad arī radās doma, ka bibliotēkai jāpārceļas uz otro stāvu, kur tai kopā ar novadpētniecības istabu ir piecas telpas. Tomēr šķiet, ka vietas ir par maz,"* stāsta D.Baltā.

Diemžēl pēdējos gados pašvaldības budžetā maz līdzekļu var atlicināt grāmatu iegādei, 2011.gadā — 460 latus. Tiesa, bibliotēka saņem dāvinājumus, tāpēc gadā var iegādāties apmēram 200 grāmatas. Lai varētu nopirkt grāmatas "Bērnu žūrijai", bibliotēka vienojas ar pamatskolu — katra pērķ pusi žūrijai paredzēto grāmatu. *"Grāmatas ir ļoti dārgas, tāpēc iespējams, ka tagad nevaram iegādāties vairāk izdevumu kā pirms 115 gadiem, kad bibliotēka tika atvērta lasītājiem. Gribētos, lai būtu arī vairāk lasītāju, nevis bibliotēkas apmeklētāju, kuri izmanto datorus. Aktīvi lasītāji ir vecākās paaudzes cilvēki un jaunāko klašu skolēni"* secina D.Baltā.

(Dzene, Mārīte. Bibliotēka svin 115 gadu jubileju.

Alūksnes Ziņas, Nr.136, 2011, 25.nov., 4.lpp. Pieejams arī: http://www.aluksniesiem.lv/news/article.html?xml_id=16991)

Pasniedz "Lielo lasītāju balvu 2011"

2.decembrī Salaspils kultūras namā "Enerģētīķis" Lauku bibliotēku atbalsta biedrība (LBAB) pasniedza "Lielo lasītāju balvu 2011" gada vislasītāko grāmatu autoriem un izdevniecībām.

Šoreiz lasītāju viedokli apkopoja 548 pilsētu un pagastu publiskās bibliotēkas, kas ir nedaudz vairāk kā iepriekšējā gadā. Diemžēl daudzas bibliotēkas konkurss nepiedalās, jo tām trūkst līdzekļu jaunu grāmatu iegādei. Konkursa "Lielā lasītāju balvu 2011" rezultāti un pasākuma fotogalerija publicēti Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas tīmekļa vietnē LBAB sadaļā: <http://www.jzb.lv/index.php?&698>.

Līdz ar 2.decembra sarīkojumu LBAB ir noslēgusi sava darba desmito gadu. Sarīkojumā piedalījās novadu pašvaldību vadītāji, kultūras darbinieki, bibliotekāri, izdevniecības un grāmatu autori, arī rakstnieki, kuriem šogad ir nozīmīgas dzīves jubilejas.

Ieskats pasākumā video koplietošanas vietnē YouTube laikraksta "Latvijas Avīze" kanālā: http://www.youtube.com/watch?v=YZgRz_nfdTw.

(Biruta Eglīte, Preses relīze, LETA, 20.11.2011.)

Liepājas universitātes bibliotēkā ievieš radiofrekvenču identifikācijas tehnoloģijas

Projekta "Liepājas Universitātes infrastruktūras un mācību aprīkojuma modernizācija prioritāro virzienu studiju kvalitātes uzlabošanai, nodrošinot vienlīdzīgu iespēju principu un universālu vides pieejamību" ietvaros Liepājas universitātes (Liepu) bibliotēkā ir uzstādīts modernizēts bibliotēkas aprīkojums ar inovatīvajām radiofrekvenču identifikācijas (*Radio Frequency Identification, RFID*) tehnoloģijām.

Tādējādi kļūst vienkāršāka materiālu saņemšana un izsniegšana, ātra un precīza krājuma inventarizācija, kā arī studenti varēs paši nodot, vēlāk arī saņemt materiālus no brīvpieejas fonda. Šis ir būtisks solis ceļā uz pilnīgu brīvpieeju Liepu bibliotēkā.

Plašāk: Jauna tehnika bibliotēkā. Liepājas Universitāte [tiešsaiste]. [b.g.] [skatīts 2012.g. 15.janv.]. Pieejams: <http://www.liepu.lv/lv/137/aktualitates/369/jauna-tehnika-biblioteka>

Diskusija "Nacionālo digitālo bibliotēku veidojot: saturs, kvalitāte, praktiskās iespējas"

28.novembrī Latvijas Universitātes (LU) Sociālo zinātņu fakultātē (SZF) notika diskusija "Nacionālo digitālo bibliotēku veidojot: saturs, kvalitāte, praktiskās iespējas", kas tematiski turpināja 2.jūnijā notikušo diskusiju "Latvijas Nacionālo digitālo bibliotēku veidojot: mērķi, iespējas, rezultāti" (2.jūnija diskusijas apskats lasāms: **Jēkabsons, Māra**. Latvijas Nacionālo digitālo bibliotēku veidojot: par 2011.gada 2.jūnija diskusiju

Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātē. *Bibliotēku Pasaule* [tiešsaiste], Nr.54/55, 2011, 26.–32.lpp. Pieejams <http://www.lnb.lv/lv/bibliotekariem/lzdevumi/pielikumi/biblioteku-pasaule/jekabsone-latvijas-nacionalo-digitalo-biblioteku-veidojot.pdf>).

Pasākuma mērķis bija sapulcināt atmiņas institūciju pārstāvjus un digitālo resursu lietotājus, lai apspriestu digitālo kolekciju kvalitātes un satura jautājumus, kā arī digitalizācijas praktiskās problēmas. Diskusiju valsts pētījumu programmas “Nacionālā identitāte” apakšprojekta “Nacionālā identitāte digitālajā vidē” ietvaros organizēja LU SZF Informācijas un bibliotēku studiju nodaļa, LU Sociālo un politisko pētījumu institūts, Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB) un Latvijas Bibliotekāru biedrības Jauno speciālistu sekcija. Pasākuma laikā notika LNB Digitālās bibliotēkas nodaļas vadītāja **Ulda Zariņa** vadīta ievaddiskusija, divas paralēlas darba sesijas (“Digitālās bibliotēkas veidošanas praktiskie aspekti”, vadītājs: LNB informācijas sistēmu projektētājs **Artūrs Žogla**, un “Digitālās bibliotēkas kvalitātes jautājumi”, vadītājs: LU Sociālo un politisko pētījumu institūta pētnieks **Uldis Bojārs**) un kopsavilkuma sesija.

Nacionālās digitalizācijas stratēģijas galvenais veidotājs U.Zariņš raksturoja esošo situāciju un iespējamās risinājumus, tajā skaitā nosaukuma “Nacionālā digitālā bibliotēka” nomainītu ar “Nacionālā digitālā krātuve” (vai krājums), kas būtu solis pretī muzeju un arhīvu iebildumiem pret terminu “bibliotēka”. Digitalizācija Latvijā notiek vairākos līmeņos, kas nereti pārklājas: digitalizācija atsevišķās institūcijās, tematiskā digitalizācija, digitalizācija projektu ietvaros, digitalizācija sektora, piemēram, atmiņas institūciju, ietvaros un digitalizācija nacionālā līmenī. Īpaši dramatisks situācija ir nacionāla līmeņa digitalizācijā: nav ne digitalizācijas stratēģijas un pārvaldības modeļa, ne vienotu standartu un metodikas, ne atsevišķa digitalizācijas budžeta. Visa Latvijas digitalizācija pamatā balstās uz projektiem. Tāpat nacionāla līmeņa digitalizācijai traucē atmiņas institūcijās izmantoto digitālo datu pārvaldības platformu dažādība un nesavietojamība. Šādā situācijā kritiski svarīga ir centrāla pārvaldība un kopīga stratēģija. U.Zariņš uzsvēra, ka centrāla pārvaldība nav tas pats, kas centralizācija. Centralizācija digitalizācijā nebūtu efektīva, jo potenciālajās dalībiedādēs tiek izmantoti dažādi metadatu standarti un ievērojami atšķiras gan institūciju intereses un izpratne par digitalizāciju un resursu pieejamību, gan kompetences līmenis. Centrālās sistēmas arhitektūrai jābūt elastīgai, jāspēj piemēroties atšķirīgām vēlmēm un iespējām, atzina U.Zariņš. Tehniskajā līmenī tā varētu būt kopīga infrastruktūra digitalizācijai, ilgtermiņa saglabāšanai, piekļuvei, līdzdalībai starptautiskos projektos. Šī kopīgā infrastruktūra ļautu saglabāt esošās atsevišķās sistēmas un veidot lokālas kolekcijas. Kā labu piemēru U.Zariņš minēja Somijas Nacionālo digitālo bibliotēku, kas nodrošina vienotu pieeju visām kolekcijām, taču ļauj darboties dažādām sistēmām. Pārvaldības līmenī kopīgas datu sistēmas veiksmīgu attīstību nosaka kopīgs finansējums, stratēģiskā pārvaldība un saturs

politika, kas nepieļautu arī veicamā darba dublēšanos. Kopīgas nacionāla mēroga digitalizācijas priekšnoteikums, pēc U.Zariņa domām, ir vienošanās par kopīgiem mērķiem un nacionālas digitalizācijas stratēģijas izstrāde, politisks atbalsts un atsevišķs budžets. Lielākie šķēršļi, kas traucē attīstīt vienotu digitalizāciju atmiņas institūciju sektorā, ir totāls politiskā atbalsta trūkums, sava budžeta neesamība, nespēja nodrošināt projektu (gan pabeigto, gan iesākto) ilgtspēju, kā arī atsevišķu iestāžu egoisms. Dažādu apstākļu dēļ nacionālā digitalizācijas stratēģija vēl nav uzrakstīta, taču U.Zariņš puda cerību, ka nākamgad tā tomēr tiks iesniegta valdībai un radīs politisku atbalstu Saeimas un Ministru kabineta kuluāros.

Kultūras ministrijas Muzeju un vizuālās mākslas nodaļas vadītājs **Jānis Garjāns** atzina, ka atšķirības atmiņas institūciju sektora dalībnieku starpā bieži vien ir vairāk subjektīvas nekā objektīvas, līdz ar to normāla dialoga ceļā tās ir atrisināmas. Viņš arī uzsvēra, ka informācijai par to, kas ir arhīvu un muzeju krājumos, jābūt pieejamai bez maksas. Paši objekti, protams, ir maksas pakalpojums, taču informācija par tiem ikvienam lietotājam sniedzama par velti. J.Garjāns piekrita U.Zariņam, ka vissvarīgākais priekšnoteikums veiksmīgām aktivitātēm nākotnē ir nacionāla mēroga digitalizācijas stratēģija. LNB Bibliogrāfijas institūta direktore **Anita Goldberga** minēja dažus piemērus, kas liecina, ka atmiņas institūcijas tomēr spēj sadarboties — veiksmīga bijusi, piemēram, bibliotēku, muzeju un arhīvu sadarbība Valsts kultūrkapitāla fonda (VKKF) finansētās mērķprogrammas “Bibliotēku, arhīvu un muzeju sadarbības projektu digitālā vidē atbalsts” ietvaros, kā arī Muzeju, arhīvu un bibliotēku darba standartizācijas tehniskajā komitejā (MABSTK), kas darbojas jau kopš 2003.gada. A.Žogla un U.Zariņš papildināja, ka bez minētajiem trim atmiņas institūciju veidiem digitālo kolekciju veidošanā nozīmīga loma arvien vairāk iedalāma vēl trim spēlētājiem: lietotājiem, kuru vēlme iesaistīties digitālo kolekciju veidošanā tikai aug augumā, plašsaziņas līdzekļiem, kuru materiāli arī ir nozīmīga kultūras mantojuma sastāvdaļa (īpaši operas un teātra izrāžu ieraksti), un izdevniecības, kuru materiāli būtu vērtīgs digitālo kolekciju papildinājums, kas vienlaikus novērstu resursu šķērdošanu tādu materiālu ciparošanai, kas izdevniecībās digitālā veidā jau tapuši.

Līdzīgi kā ievaddiskusijā, arī darba sesiju diskusijās nekādas īpaši jaunas atziņas un risinājumi netika rasti, vairums apgalvojumu sasaucās ar jau 2.jūnija diskusijā apspriesto. Bauskas Centrālās bibliotēkas bibliogrāfe **Laimdota Ozoliņa** kā galvenās digitalizācijas problēmas novados minēja laika un darbinieku trūkumu, iedzīvotāju iesniegto materiālu sliktu kvalitāti. Nozīmīga problēma ir arī darba dublēšanās, kas notiek tāpēc, ka trūkst vienotas informācijas par padarīto. Daļēji digitalizācijas darba un materiālu dublēšanos var novērst valsts pētījumu programmas “Nacionālā identitāte” apakšprojekta “Nacionālā identitāte digitālajā vidē” ietvaros izveidotais digitālo kolekciju reģistrs (pieejams programmas tīmekļa vietnē [111](http://www.naciona-</p>
</div>
<div data-bbox=)

laidentitate.lv), taču nākotnē tas, protams, nebūs šīs problēmas risinājums. LNB Digitālās bibliotēkas nodaļas projektu vadītāja **Karīna Bandere** uzskata, ka viens no lielākajiem izaicinājumiem digitalizācijā ir sadarbība. Diemžēl komunikācijas grūtības skar gan starpsektoru un starpinstitūciju līmeni, gan sadarbību vienas institūcijas ietvaros. LU SZF Informācijas un bibliotēku studiju nodaļas docente **Līga Krūmiņa** uzsvēra, ka ir stingri jānošķir rutīnas jeb ikdienas digitalizācija no projektu digitalizācijas. Rutīnas digitalizācijā visvarīgākais ir noteikt digitalizējamo materiālu atlases kritērijus, kamēr projektu digitalizācijā maksimāli nodrošināma rezultātu ilgtspēja. Sadarbības problēmas L.Krūmiņa ieteica risināt ar projektu palīdzību. Minētā VKKF mērķprogramma liecina, ka projekti ir viens no ievērojamākajiem sadarbības dzinuljiem. Nākotnē sadarbības mobilizācijai lieti noderētu prakse, ka projekta līdzekļu iegūšanai vismaz viens sadarbības partneris iekļaujams kā obligāts priekšnoteikums. Viskarstākās sarunas, kā allaž, raisījās par autortiesību ievērošanu. U.Zariņš uzskata, ka viens no risinājumiem ir materiālu izmantošana bibliotēkas telpās, arī L.Ozoliņa atzina, ka tieši autortiesību dēļ daudzas Bauskā tapušās digitālās kolekcijas ir pieejamas tikai uz kompaktdiskiem bibliotēkā. Ideāli, ja var nodalīt lokāli (bibliotēkas telpās, tiklā) lietojamus un vispārpieejamus, kā arī maksas un bezmaksas digitālos resursus, taču tas ne vienmēr iespējams, jo, kā izteicās U.Zariņš, maksas pakalpojumi nes līdzīgu gana daudz birokrātijas un citu sarežģījumu, ne tikai autortiesībās. Ļoti grūts uzdevums ir digitalizācijas izdevumu aprēķināšana, taču, ja digitalizācijas vajadzībām tiek prasīts finansējums, tam ir jābūt pamatotam, un to var sniegt tikai konkrēta un precīza digitalizācijas izdevumu kalkulācija. Politiskā atbalsta gūšanai būtu svarīgi aprēķināt arī digitālo kolekciju ienesīgumu, proti, kādus ekonomiskos ieguvumus tās sniedz, kā arī to, cik, piemēram, izmaksā, ja kāds objekts nav digitalizēts.

No lietotāju viedokļa vissvarīgākā ir digitālo resursu pieejamība. Nozīmīga ir arī jau minētā tendence, ka lietotāji arvien vairāk paši grib iesaistīties digitālo kolekciju veidošanā un papildināšanā. Lietotājiem atļaujama ne tikai digitālo kolekciju saturiskā bagātināšana, bet arī sociālā atklāšana kā tas notiek sociālajos tīklos, kur iespējams objektus marķēt, komentēt, redzēt to izmantošanas statistiku, dot saiti, atsauci u.tml., uzsvēra U.Bojārs. Un piebilda: sistēmas jāpielāgo lietotājiem, nevis otrādi.

Diskusijas prezentācijas pasākuma emuārā: <http://dibidiskusija.blogspot.com>.

(Informāciju sagatavoja LNB Bibliotēku pētniecības un informācijas nodaļas galvenā bibliotekāre Māra Jēkabsons)

Pēc remonta darbu atsāk Imantas filiālbibliotēka

29.novembrī pēc telpu renovācijas svinīgi atklāta Rīgas Centrālās bibliotēkas (RCB) Imantas filiālbibliotēka Slokas ielā 161. Lasītājiem bibliotēka pieejama no 1.decembra.

Bibliotēka dibināta 1980.gadā un vairāk nekā 30 gadus darbojās sabiedriskā centra ēkā īpaši bibliotēkas vajadzībām projektētās vairāklīmeņu telpās, kuru kopplatība ir ap 900m². Pa šiem gadiem telpas bija nolietotas, tās bija skāruši arī lietūs un sniega postījumi. Remontdarbus veica SIA "AZ Inter" pēc Rīgas domes Īpašuma departamenta pasūtījuma, un tagad rīdziniekus, it īpaši Imantas iedzīvotājus, gaida plaša, gaiša un silta bibliotēka.

RCB Imantas filiālbibliotēka būs bibliotēka ģimenei, taču tajā tiek gaidīti visu vecuma grupu un sociālo slāņu lasītāji. Bibliotēka rīkos arī izstādes, dažādas tikšanās un pasākumus bērnu un pieaugušo auditorijām. RCB Imantas filiālbibliotēka 2011.gadā ir jau trešā, kas lasītājiem durvis ver jaunatvērtās vai izremontētās telpās.

(Preses relīze, LETA, 28.11.2011.)

Latvijas Nacionālā bibliotēka saņem nozīmīgu ziedojumu satura veidošanai

30.novembrī jaunās Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) ēkas būvlaukumā īpašā ziedojuma pasniegšanas pasākumā Latvijas Universitātes (LU) studentu korporācija "Fraternitas Lataviensis" par godu savai 85 gadu pastāvēšanas jubilejai Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrībai (LNB AB) pasniedza 101 000 Kanādas dolāru (ap 50 000 LVL) ziedojumu.

LU korporācijas "Fraternitas Lataviensis" pārstāvis **Alfons Kalns**: *"Augšām lai turpina celties Gaismaspils, kļūstot par latviešu kultūras klēti uz ilgiem, jo ilgiem gadiem — tā skan Latvijas Universitātes korporācijas Fraternalitas Lataviensis vēlējums nododot LNB rīcībā Ls 50 000 (101 000 Kanādas dolāru) savas brālības 85 gadu pastāvēšanas svētku zīmē."*

Ziedojums tiks izmantots bibliotēkas satura veidošanai — grāmatu iepirkumiem un trimdas laikrakstu digitalizācijai. Par ziedojumu iegādātie izdevumi atradīsies brīvpieejas plauktos.

LNB direktors **Andris Vilks**: *"Kanādas latviešu ziedojums ir ievērojama jauna dimensija digitālās bibliotēkas saturam, kas aptver to latviešu daļu, kas turpināja uzturēt latvisko dzīvesziņu un valstiskumu ārpus tās teritorijas pēc okupācijas. Vēlamies izteikt lielu pateicību korporācijai "Fraternalitas Lataviensis" par lēmumu ziedot 101 000 Kanādas dolāru Latvijas Nacionālajai bibliotēkai."*

Pateicībā par ziedojumu, korporācijas "Fraternalitas Lataviensis" vārds tiks iemūžināts pie vienas no jaunās Nacionālās bibliotēkas telpām — plāksnītē pie Sociālo un humanitāro zinātņu auditorijas grupu nodarbību telpas.

(Informāciju sagatavoja LNB AB pārstāve Sanita Kitajeva)

Pasniedz Voldemāra Caunes balvu

2.decembrī Liepājā notika Kurzemes bibliotekāru konference "Bibliotēka — mūsdienīgo un vēsturisko vērtību izvēles lauks", kuras laikā jau piekto gadu pēc kārtas tika pasniegta bibliotekāra, bibliogrāfa un žur-

nālista Voldemāra Caunes balva "Gada bibliotekārs darbā ar bērniem un jauniešiem". Balvu pasniedz bibliotekāriem, kuri vispārliciecinotāk, aktīvāk un sekmīgāk veicina jaunās paaudzes iesaistīšanu bibliotēku pakalpojumu izmantošanā, motivējot bērnus un jauniešus vairāk lasīt, mācīties un attīstīt savas radošās spējas. Balvu nodibināja Liepājas Centrālā zinātniskā (LCZB) bibliotēka 2007.gadā, atzīmējot tās 230.gadskārtu un bērnu bibliotēkas 60.gadskārtu, godinot V.Caunes ieguldījumu tās dibināšanā.

V.Caunes balva piešķirta Grobiņas novada Grobiņas pilsētas bibliotēkas bērnu nodaļas bibliotekārei **Mirdzai Kraskurei** un Ludzas pilsētas galvenās bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļas galvenajai bibliotekārei **Ilgai Kaupužai**. *Sveicam!*

Apbalvo Saldus novada bibliotekārus

2.decembrī tradicionālajos Saldus novada kultūras darbinieku svētkos Jaunpils pilī tika sumināti novada kultūras darbinieki.

Nominācijā "Tu esi pamanīts" (veltīta kultūras darbiniekiem, kuriem gads bijis ļoti sekmīgs un veiksmīgs) citu kultūras lauciņa kopēju vidū tika apbalvotas arī Saldus pilsētas bibliotēkas Pieaugušo lietotāju daļas vadītāja un lasītāju kluba "Saldus vakari" vadītāja **Ilma Ābolte** un Ošenieku bibliotēkas vadītāja **Dace Kalniņa**.

Nominācijai "Labs kolēģis" pretendētus izvirza paši kultūras nozares darbinieki. No bibliotekāru saimes šajā nominācijā balvai tika pieteikti un par laureātiem kļuva Saldus pilsētas bibliotēkas galvenā metodiķe **Aija Pelīte**, Saldus pilsētas bibliotēkas Informācijas resursu attīstības nodaļas vadītāja **Anita Grīse**, Saldus pilsētas bibliotēkas Komplektēšanas un apstrādes da-

ļas vadītāja **Natālija Solovjova**, Lutriņu bibliotēkas vadītāja **Ligita Popsujēviča**, Saldus pilsētas bibliotēkas Pieaugušo lietotāju daļas vadītāja **Ilma Ābolte**, Saldus pilsētas bibliotēkas bibliotekāre **Gunta Žuravļova**, Kursīšu bibliotēkas-informācijas centra vadītājs **Mārtiņš Lagzdons**, Saldus pagasta bibliotēkas vadītāja **Ilze Lāma**. Bibliotēku darbinieki balvā saņēma braucienu uz teātra izrādi Rīgā.

Sumināja arī kolēģus, kuri 2011.gadā uzsākuši darbu kultūras jomā, kā arī nominācijā "Augsti izglītots kultūras darbinieks" tika sumināti cilvēki, kuri ieguvuši augstāko izglītību laika posmā no 2010.gada Kultūras darbinieku svētkiem.

Gaidītākais notikums un pasākuma kulminācija bija Goda nosaukuma "Saldus novada gada kultūras darbinieka 2011" balvas ieguvēja paziņošana. Ekspertu komisija šajā gadā balvu piešķīra Kursīšu bibliotēkas-informācijas centra vadītājam **Mārtiņam Lagzdonam**. Balvā tika pasniegta **SEB** bankas naudas balva, ziedi un pateicības raksts.

(Informāciju sagatavoja Kursīšu bibliotēkas-informācijas centra vadītājs Mārtiņš Lagzdons)

Faksimilizdevuma "Terra Mariana" lasījumi un prezentācija

8.decembrī Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Izstāžu zālē notika faksimilizdevumam "Terra Mariana" veltīti lasījumi, kuru laikā tas pirmo reizi tika prezentēts plašākai Latvijas sabiedrībai. Unikālais izdevums ir Latvijas katoļu dāvana Romas pāvestam Leonam XIII viņa priesterības 50.gadadienā 1888.gadā. Krāšņais albums, kas izgatavots tikai vienā eksemplārā, vēsta par kristīgās ticības izplatīšanos Livonijā (saukta arī par Marijas

LNB direktors Andris Vilks līdzās faksimilizdevumam "Terra Mariana"

jeb Māras zemi — *Terra Mariana*). Hronoloģiski albums aptver laika posmu no 1186. līdz 1888.gadam. Lai izdotu "Terra Mariana" faksimilizdevumu, 2004.gada decembrī tika izveidota projekta sagatavošanas padome, kuru vadīja Saeimas deputāte Anta Rugāte. 2007.gada 22.maijā tika noslēgts Vatikāna Apustuliskās bibliotēkas un LNB sadarbības līgums, kas paredzēja Modenas tipogrāfijā "Franco Cosimo Panini" izgatavot 10 albuma oriģinālam atbilstošus faksimileksemplārus, kā arī iespiest 1000 samazināta izmēra eksemplārus. Projekts tiks noslēgts ar albuma zinātnisko komentāru izdošanu. Svarīgi, ka projekta "Albuma "Terra Mariana" faksimilizdevuma izdošana" īstenošanai kopš 2006.gada bija piešķirti Latvijas Valsts budžeta līdzekļi.

Albuma faksimilizdevumu prezentēja LNB direktors **Andris Vilks** un diplomāts, bijušais Latvijas vēstnieks pie Svētā Krēsla **Alberts Sarkanis**. A.Vilks uzvēra, ka "Terra Mariana" faksimileksemplāri izgatavoti, maksimāli tuvinot tos oriģinālam, līdz ar to šis faksimilizdevums ir izcilākais visā Latvijas grāmatniecības vēsturē. Īsto izdevuma vērtību gan piešķirs tikai komentāru izdevums, kas vēl jāizdod. Albuma "Terra Mariana" faksimileksemplāru izdošana ir notikums daudzās nozarēs: vēsturē, kultūras vēsturē, reliģijas (īpaši katolicisma) vēsturē, arhitektūras, mākslas vēsturē u.c. A.Vilks solīja, ka viens izdevuma eksemplārs tiks turēts LNB jaunās ēkas foajē vitrinā, kur ikkatrs to varēs apskatīt. A.Sarkanis atgādināja, ka ideja par albuma faksimilizdevuma izdošanu nākusi no Daugavpils Universitātes Latgales Pētniecības institūta (LPI). Viņš atzina, ka reizēm lielu ideju īstenošanu uzsākt palīdz nevis smalka diplomātija, bet uzdrošināšanās — LPI darbinieku tiešā vēstule poļu valodā toreizējam pāvestam Jānim Pāvīlam II ir patiesais sadarbības ierosinātājs. Liela nozīme, protams, ir tam, ka Latvijas valdība piekrita projektam piešķirt naudu no valsts budžeta. Diemžēl pēdējo gadu ekonomiskās krīzes dēļ projekts ir ieildzis, taču faksimilizdevums un tā samazinātie iespiedeksemplāri nu nodoti lasītāju vērtējumam. Vēl aptuveni gads jāgaida uz komentāru izdevuma klajā nākšanu, tad arī šo unikālo projektu varēs uzskatīt par noslēgtu, uzsvēra A.Sarkanis.

Daugavpils Universitātes profesors **Henrihs Soms**, kura vadībā turpinās darbs zinātnisko komentāru sējuma sagatavošanā, sniedza albuma vispārēju raksturojumu un ieskatu projekta sadarbības niansēs. Viņš atgādināja, ka ievērojamo A2 formāta albumu veido 70 pergamenta lapas ar krāšņām ilustrācijām un vēsturnieka, etnogrāfa Gustava Manteifeļa tekstu latīņu valodā. Lai albumu varētu ieskenēt, tas tika izjaukts pa lapām. Diemžēl albuma digitālā versija Vatikāna Apustuliskās bibliotēkas ierobežojuma dēļ nav plašākai publikai pieejama. Ikviens interesents var iepazīties ar "Terra Mariana" 1903.gadā izveidotā A4 formāta iespieduma melnbalto reprodukciju attēliem, kuri kopā ar albuma un tā projekta vēsturi, aktualitātēm un citu informāciju pieejami LPI izveidotajā tīmekļa lappusē <http://terramariana.du.lv/lv>. H.Soms akcentēja albuma reģionālo aspektu — ir jāklīdē mīts, ka izdevums visvairāk nozīmīgs Latgalei. Profesors uzsvēra, ka albumā

iekļauta informācija par visu Livoniju, un Latgalei no 70 lapām ir veltītas tikai aptuveni 20. Tāpat H.Soms saskaitījis, ka projekta īstenošanā kā sadarbības partneri piedalījušies 27 cilvēki no 6 valstīm un 13 institūcijām.

Albuma māksliniecisko vērtējumu sniedza mākslas zinātniece, Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas eksperte **Rūta Kaminska**, kas arī piedalās albuma zinātnisko komentāru izstrādē. Savā kultūrvēstures faktiem un mākslas tehnisko paņēmienu aprakstiem piesātinātā referātā R.Kaminska izsmeltoši raksturoja albuma māksliniecisko tapšanu, sniedza detalizētu un daudzpusīgu izdevuma ilustratīvā materiāla analīzi. Mākslas zinātnieces galvenais secinājums — albuma "Terra Mariana" ilustratīvais materiāls liecina par tā laika noturīgajām ilustratīvajām tradīcijām un augsto mākslas līmeni, kuru uzturēja talantīgi un prasīgi mākslinieki un ilustratori.

LNB Reto grāmatu un rokrakstu nodaļas vadītāja **Ināra Klekere** apskatīja faksimilizdevumus un greznizdevumus latviešu grāmatniecībā. Viņa atzina, ka LNB glabājas gana daudz greznu izdevumu, taču vairums no tiem ir ārzemju izdevumi. Latvijai greznizdevumu izdošana nav bijusi raksturīga, jo auditorijas trūkuma dēļ šādu izdevumu klajā laišana neatmaksājās. Greznu grāmatu izdošana Latvijā pastiprinājās 19.gadsimta beigās, un arī tad savu izpausmi galvenokārt guva tikai kā dāvinājums augstām amatpersonām — izdot kādu grāmatu, daži tās eksemplāri atšķirībā no pārējiem tika veidoti ievērojami krāšņāki un reprezentīvāki. Īpaši populāra šāda prakse bija 20.gadsimta 30.gados. Atšķirībā no greznizdevumiem, faksimilu izdošanai Latvijā ir daudz noturīgākas tradīcijas. I.Klekere atzīmēja, ka Latvijā faksimilizdevumi pamatā tika izdoti zinātnieku vajadzībām, līdz ar to maz ievērotas oriģināla īpatnības. Piemēram, 20.gadsimta 70.–80.gados iznāca daudz izdevumu, kurus faktiski vajadzētu saukt par faksimila tipa izdevumiem, jo līdzība ar oriģinālu tiem ir visai attāla. Šī paviršība aktualizē faksimilizdevuma jēgas un kvalitātes jautājumu. "Terra Mariana" gadījumā ir paveikts izcilis darbs, taču arī šoreiz jautājums par izdevuma vērtību nav mazāk aktuāls — vai pavairojot to, kas oriģināli bijis tikai vienā eksemplārā, mēs tomēr nemazinām tā vērtību, retoriski vaicāja grāmatzinātniece. Līdzīgu atziņu savā uzrunā puda arī bijusī Saeimas deputāte **Anta Rugāte** — projekta sākotnējā ideja bija atgūt to, kas pieder Latvijas valstij, taču jāatceras, ka albums "Terra Mariana" ir dāvana, un līdz ar to vairs nav mūsu īpašums.

Pateicoties LPI pētnieku ideālismam, A.Rugātes entuziasmam, A.Sarkaņa diplomātiskajām spējām, LNB darbinieku profesionālismam, Vatikāna pārstāvju pretimnākšanai, Latvijas valdības atbalstam, kā arī citu projekta sadarbības partneru ieguldījumam, albuma "Terra Mariana" faksimilizdevumi uzsākuši savu ceļu pie lasītāja. Cerams, ka dienasgaismu pēc iespējas ātrāk ieraudzīs arī izdevuma zinātniskie komentāri.

Ieskatu albuma "Terra Mariana" izdošanas gaitā var gūt: **Barkovska, Genovefa**. "Terra Mariana" atkārtotās izdošanas priekšvēsture. *Bibliotēku Pasaule* [tiešsaiste],

Nr.45, 2009, 72.–76.lpp. Pieejams: http://www.lnb.lv/lv/bibliotekariem/lzdevumi/pielikumi/biblioteku-pasaule/bp-45-Barkovska_Terra_Mariana.pdf.

(Informāciju sagatavoja LNB Bibliotēku pētniecības un informācijas nodaļas galvenā bibliotekāre Māra Jēkabsone; Līgita Leviņas foto)

Darbu sāk Jušu kustība bērniem

12.decembrī ar plašu pasākumu un pirmās grāmatas “Ziemassvētki. Ilustrēta zināšanu grāmata” prezentāciju mākslas muzejā “Rīgas birža” savu darbību uzsākusi unikāla izziņu, izpratni un radošumu veicinoša kustība bērniem — Jušu kustība.

Juši turpmāk dzīvos Siguldā, bet darbosies gan interneta vidē www.jushi.lv, gan savās vēstniecībās, piemēram, mākslas muzejā “Rīgas birža”, bibliotēkās un citur.

Juši ir kustības radīti aizraujoši tēli, kas caur dažādiem pasākumiem, grāmatām, konkursiem un sadarbības projektiem mācīs bērniem dziļāk izziņāt un izprast lietas un notikumus sev apkārt, izmantojot visas sešas maņas: redzi, tausti, dzirdi, ožu, garšu un intuīciju. Katrai no maņām radīts savs aizraujošs: Jusis Auša, Tauša, Smeķis, Bolis, Ozis, Būtis. Kustība paredzēta 7 līdz 12 gadus veciem bērniem.

Jušu radošā komanda: idejas autors — Sandis Kolomenskis, idejas īstenotāji: zinātnieki bērni un zīmolu ligzda MATKA, grāmatas autore: Zane Zajančauska un māksliniece Ingrida Pičukāne, kostīmu māksliniece Šeila un daudzi citi.

Foto no prezentācijas pasākuma: <http://www.flickr.com/photos/72326407@N05/sets/72157628468878067/> un <http://www.diena.lv/foto/redakcijas-foto/latvija/jusi-turpmak-dzivos-sigulda-13921352?image=14#gallery>.

(Ziņu sagatavoja mediju attiecību konsultante Dag-nija Dižbite)

Kultūras funkciju nodrošināšanai 2012. gadā atvēl gandrīz 53 miljonus latu

15.decembrī Saeimā pieņemtais 2012.gada budžets paredz, ka Kultūras ministrijai atvēlētais finansējums ir 103,4 miljoni latu, no tiem gandrīz 53 miljoni latu paredzēti kultūras funkciju nodrošināšanai, bet 40,9 miljoni latu — Latvijas Nacionālās bibliotēkas projektam.

“Kultūras nozarei nākamā gada budžetā ir vairākas nozīmīgas pozīcijas ar plus zīmi, proti, 80 000 latu ir piešķirti, lai kvalitatīvi sāktu organizatorisko gatavošanos XXV Vispārējiem latviešu dziesmu un XV deju svētkiem, 282 000 latu piešķirti Rīgas kā Eiropas kultūras galvaspilsētas pasākumu rīkošanai, ir izdevies palielināt finansējumu UNESCO Latvijas Nacionālajai komisijai,” uzsvēra kultūras ministre **Žaneta Jaunzeme-Grende**.

Tāpat ministre vērs uzmanību uz to, ka vienu miljonu latu kultūras nozare nākamgad saņems no valsts kapitālsabiedrību peļņas. Kultūras un Zemkopības ministriju vienošanās paredz, ka no AS “Latvijas valsts meži” peļņas 800 000 latu nākamgad tiks piešķirti

Valsts kultūrkapitāla fondam, kurā kopējais pieejamais finansējums līdz ar to sasniegs 2,9 miljonus latu jeb par 0,5 miljoniem vairāk nekā 2011.gadā. Savukārt no koncerna “Latvijas dzelzceļš” peļņas 200 000 latu tiks novirzīti Dziesmu un deju svētkiem.

(Aila Ādamsone, LETA, 15.12.2011.)

Arī RTU Zinātniskajā bibliotēkā ievieš RFID tehnoloģijas

15.decembrī Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) Zinātniskajā bibliotēkā (ZB) notika preses konference, kurā iepazīstināja ar bibliotēkā ieviestajām radiofrekvenču identifikācijas (*Radio Frequency Identification, RFID*) tehnoloģijām.

RTU ZB noslēdzies projektā “RTU vienotā teritoriālā kompleksa izveide” paredzētais RTU ZB modernizācijas 1.posms, kura laikā bibliotēkā izveidota jaunākā RFID drošības sistēma, kā arī grāmatu izsniegšanas–nodošanas pašapkalpošanās automāts.

RFID tehnoloģijās balstīta drošības sistēma paredz, ka grāmatas tiek aplīmētas ar RFID ielīmēm, bet bibliotēka aprīkota ar drošības vārtiem un videonovērošanas iekārtām. Tas novērsīs gadījumus, ka grāmatas no bibliotēkas tiek iznestas nesankcionēti. Savukārt īpašās ielīmes informāciju par grāmatu ļaus iegūt daudz ātrāk un vienkāršāk.

Viens no būtiskākajiem jauninājumiem ir grāmatu izsniegšanas–nodošanas pašapkalpošanās automāts, kuru izmantojot, studenti ar savu studenta karti varēs reģistrēties bibliotēkā, nodot izlasītās grāmatas un pierēģistrēt no jauna paņemtās grāmatas, un saņemt pašapkalpošanās automātā izdrukāto čeku, kurā ir norādītas saņemtās grāmatas un to nodošanas termiņš. Tas nozīmē, ka pēc grāmatām vairs nebūs jāstāv rindā un grāmatas jaunieši varēs saņemt un atdot bez bibliotēkara starpniecības.

“Savukārt bibliotēkaram RFID tehnoloģijas palīdz veikt grāmatu inventarizāciju, noteikt grāmatu kārtību, meklēt nepareizi ievietotās grāmatas plauktos. Šeit automatiski tiek veikta arī statistikai nepieciešamā lasītāju uzskaitē,” stāstīja RTU ZB direktore Aija Janbicka.

Tālākajos bibliotēkas modernizācijas posmos paredzēts uzstādīt vēl vairākus pašapkalpošanās automātus un grāmatu šķirošanas sistēmu. Ar tās palīdzību lasītāji varēs nodot grāmatas arī ārpus bibliotēkas darba laika.

Tuvāko gadu laikā paredzēta arī bibliotēkas telpu paplašināšana, izbūvējot savienojumu ar blakus esošo Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultāti, izveidojot vienotu bibliotēkas kompleksu, kurā būs apvienotas visas RTU bibliotēkas Rīgas filiāles. Projekta īstenošanas turpmākajos posmos plānots uzlabot piekļuves iespējas bibliotēkas pakalpojumiem arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, lai gan jau pašlaik darbojas lifts un uzbrauktuves.

Vienlaicīgi ar RTU ZB RFID tehnoloģijas ievieš arī Liepājas universitātes un Rīgas Stradiņa universitātes bibliotēkās.

RTU ZB modernizācija notiek projekta “RTU — Pil-

sēta pilsētā” ietvaros, ko plānots pabeigt līdz 2013.gadam. Bibliotēka modernizācija tiek veikta par Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzekļiem un valsts un RTU līdzfinansējumu. Kopā RTU ZB projektā ir paredzēti 2,2 miljoni latu.

(Daiga Kļanska, LETA, 15.12.2011.)

Nosaka kārtību, kādā izglītības iestādei jānodrošina bibliotekārie un informācijas pakalpojumi

27.decembrī apstiprināti Ministru kabineta noteikumi Nr.1002 “Kārtība, kādā izglītības iestāde (izņemot augstskolas un koledžas) nodrošina bibliotekāros un informācijas pakalpojumus” (<http://www.likumi.lv/doc.php?id=242035>).

Izglītības un zinātnes ministrija (IZM) bija rosinājusi no Izglītības likuma izslēgt 14.panta 20.punktu, kas noteica kārtību, kā nodrošināt bibliotekāros un informācijas pakalpojumus izglītības iestādēs. Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisija šo priekšlikumu neatbalstīja, bet uzdeva IZM un Kultūras ministriju vienoties, kā nodrošināt un pārraudzīt izglītības iestāžu sniegtos bibliotekāros un informācijas pakalpojumus.

Noteikumi paredz, ka vispārējās izglītības iestādēm un profesionālajām skolām atbilstoši īstenotajai izglītības programmai būs jānodrošina bibliotekārie un informācijas pakalpojumi. Izglītības iestādes bibliotēkas darbību būs jānodrošina tai atbilstošās telpās, kurās ir attiecīgas mēbeles, apgaismojums un tehniskais aprīkojums, kā arī kvalificēts izglītības iestādes bibliotekārs ar izglītības iestādes lielumam atbilstošu darba slodzi.

Izglītības iestādes vadītājam atbilstoši īstenotajai izglītības programmai jānodrošina izglītības iestādes bibliotēkā piekļuve mācību literatūrai, daļliteratūrai, uzziņu un nozaru literatūrai, periodiskajiem izdevumiem, elektroniskajiem katalogiem, datubāzēm, internetam un elektroniskās informācijas resursiem.

Izglītības iestāde var saņemt reģiona galvenās bibliotēkas, Latvijas Nacionālās bibliotēkas un citu institūciju metodisko un konsultatīvo atbalstu bibliotekāro un informācijas pakalpojumu sniegšanas jautājumos.

Izglītības iestādei būs jāīsteno dažādi lasīšanas veicināšanas pasākumi un jāatbalsta skolēni informācijas meklēšanas un izmantošanas prasme apguvē. Sadarbībā ar publiskajām bibliotēkām izglītības iestādei būs jānodrošina iespēju izmantot starpbibliotēku abonentu pakalpojumus. Ja izglītības iestāde nenodrošina bibliotekāros un informācijas pakalpojumus izglītības iestādes bibliotēkā, izglītības iestādes dibinātājam vai izglītības iestādes vadītājam noteikts par pienākumu noslēgt vienošanos ar attiecīgajā administratīvajā teritorijā esošo bibliotēku par bibliotekāro un informācijas pakalpojumu sniegšanu ar nosacījumu, ka, slēdzot šādu vienošanos, tiek nodrošināti izglītības iestādes īstenotajai izglītības programmai atbilstoši bibliotekārie un informācijas pakalpojumi. Noteikumi stājās spēkā 2011.gada 30.decembrī.

(Daiga Kļanska, LETA, 27.12.2011.)

Latvijas Kultūras koledža kļūst par Latvijas Kultūras akadēmijas aģentūru

Saskaņā ar Ministru kabineta 2011.gada 26.septembra rīkojumu Nr.476 “Par Latvijas Kultūras koledžas reorganizāciju” 1.punktu līdz 2011.gada 31.decembrim pabeigta Latvijas Kultūras koledžas (LKK) reorganizācija.

No 2012.gada 1.janvāra koledžas pilns nosaukums būs Latvijas Kultūras akadēmijas (LKA) aģentūra “Latvijas Kultūras akadēmijas Latvijas Kultūras koledža”. Koledžas reģistrācijas numurs, juridiskā un faktiskā adrese, kā arī darbības specifika netiek mainīti.

Reorganizācijas mērķis ir izglītības kvalitātes uzlabošana, programmu pārklāšanās novēršana, akadēmisko un finanšu resursu koncentrācija, efektīvāka resursu izmantošana studiju programmu attīstībā un pēctecības nodrošināšanā kultūras jomā, efektīvāka studiju programmu plānošana un stabilāka izglītības pakalpojumu bāze, kā arī abu institūciju funkciju realizēšanai piešķirto finanšu resursu izmantošanas efektivitātes palielināšana.

Saskaņā ar likumu un noslēgto līgumu līdz 2013.gadam noteikts pārejas periods — šajā laikā Kultūras koledžas programmas nemainīsies, un studenti, kas jau mācās koledžā, studijas varēs pabeigt ar tādiem nosacījumiem, ar kādiem tika uzņemti. Nākamajam periodam tiks veidotas programmas, kas ciešāk saistītas ar LKA bakalaura un maģistra programmām.

Līdz šim iestāžu apvienošana tika vērtēta atšķirīgi. LKK direktores vietniece studiju darbā **Baiba Stille-Dubkeviča** norādījusi uz būtiskām atšķirībām koledžas un akadēmijas piedāvātajā izglītībā — viena ir izteikti profesionāla, otra — akadēmiska, kas varot radīt problēmas atsevišķu programmu salāgošanā. Viņa norādījusi uz vēl kādu koledžas izglītības priekšrocību: “Tā maksā mazāk, turklāt pēc diviem vai divarpus gadiem audzēknis jau saņem diplomu un var izvēlēties — doties darba tirgū vai studēt tālāk.” LKK absolventi pārsvarā turpinot studijas Ekonomikas un kultūras augstskolā vai Latvijas Universitātē, un LKA esot tikai ceturtajā vietā.

Līdz lēmuma pieņemšanai notika plaši LKK studentu protesti pret iestāžu apvienošanu. Plašāk ar studentu akcijām var iepazīties LKK studentu izveidotajā interneta saišu sarakstā “Mediju rezonanse par protestu pret Latvijas Kultūras koledžas un Latvijas Kultūras akadēmijas apvienošanu”. Materiāls bija publicēts LKK tīmekļa vietnē, diemžēl šobrīd pieejama tikai interneta meklētāja Google saglabātā kopija.

(Emīlija Kozule, LETA, 03.01.2012.; **Kusiņa, Linda**. Idejas dēļ studē retais. *Latvijas Avīze*, Nr.124, 2011, 30.jūn., 8.lpp.)

Sastādījusi **Marlēna Krasovska**

**Lūdzam informēt
par svarīgiem notikumiem
Jūsu bibliotēkā!
Tāl.: 67969132
E-pasts: Biblioteku.Pasaule@lnb.lv**